

Van: [redacted]@lto.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2015 11:52
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: Cijfers 'early warning systeem'
Bijlagen: Early warning fosfaatuitscheiding 2015 (2015-05-11).docx; koeientbvEZ.pdf

Hallo [redacted],

De early warning (bijlage) is berekend door CBS en ook bij [redacted] beschikbaar.

In de andere bijlage een nadere duiding van de CRV-cijfers zoals die per maand en met forfaits 2015 leiden tot een beeld van de ontwikkeling van de fosfaatproductie.

Ter duiding, de Early Warning is voor het eerst uitgevoerd in mei/juni 2014, vervolgens in het najaar, afgelopen februari en dus mei j.l. (vlak voor de publicatie van de 2e prognose 2014).

Op basis van de laatste Early Warning van 2014 (stond op 82,3 miljoen, doorkijk 2015 op 84,5-85,5) is door bestuurlijk overleg NZO, LTO, Nevedi, VLB geconcludeerd dat er niet al op 1 januari een aanscherping op voerspoor moest zijn maar bijv. 1 juli 2015. Pas in februari en mei zijn de ruwvoercijfers zo manifest naar voren gekomen, daarvoor werd telkens gerekend met een 5-jarig gemiddelde van de P-gehalten in ruwvoer. Met die getallen kwam de fosfaatproductie eigenlijk nog steeds onder 84,9 uit met dieraantallen 2014. Pas met dieraantallen vanaf februari/maart was er een eerste kentering die met de vanaf maart bekende excreties forser uitpakten. De rest is bekend.

Met vriendelijk groet,

[redacted]
Beleidsadviseur Mest & Milieu Veehouderij

[redacted]
[redacted]
[redacted]@ltonoord.nl

LinkedIn in/ [redacted]

Twitter [redacted]

LTO Noord
ondernemen doe je samen

[redacted] • info@ltonoord.nl • www.ltonoord.nl • Twitter @LTONoord • Facebook LTONoord

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 29 juni 2015 11:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

[REDACTED]

Tijdens één van onze overleggen over de invoering van het rechtenstelsel werd gezegd dat uit het early warning systeem van LTO en NZO bleek dat ook in 2015 het aantal stuks melkvee (melkkoeien en/of jongvee) nog aan het toenemen was. Paar vraagjes hierover:

- 1). Wat is de bron voor jullie early warning syteem?
- 2). Heb jij concrete cijfers van deze toename?
- 3). Zouden jullie bezwaar hebben tegen een zin in de Kamerbrief als: "Uit het door NZO en LTO opgezette early warning systeem blijkt dat ook in de eerste helft van 2015 er nog een groei heeft plaatsgevonden van het aantal stuks melkvee"?

Alvast dank voor je reactie.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
senior beleidsmedewerker programma mest

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens en
Voedselkwaliteit

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@lto.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2015 11:52
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Cijfers 'early warning systeem'
Bijlagen: Early warning fosfaatuitscheiding 2015 (2015-05-11).docx; koeientbvEZ.pdf

Hallo [REDACTED],

De early warning (bijlage) is berekend door CBS en ook bij [REDACTED] beschikbaar.

In de andere bijlage een nadere duiding van de CRV-cijfers zoals die per maand en met forfaits 2015 leiden tot een beeld van de ontwikkeling van de fosfaatproductie.

Ter duiding, de Early Warning is voor het eerst uitgevoerd in mei/juni 2014, vervolgens in het najaar, afgelopen februari en dus mei j.l. (vlak voor de publicatie van de 2e prognose 2014).

Op basis van de laatste Early Warning van 2014 (stond op 82,3 miljoen, doorkijk 2015 op 84,5-85,5) is door bestuurlijk overleg NZO, LTO, Nevedi, VLB geconcludeerd dat er niet al op 1 januari een aanscherping op voerspoor moest zijn maar bijv. 1 juli 2015. Pas in februari en mei zijn de ruwvoercijfers zo manifest naar voren gekomen, daarvoor werd telkens gerekend met een 5-jarig gemiddelde van de P-gehalten in ruwvoer. Met die getallen kwam de fosfaatproductie eigenlijk nog steeds onder 84,9 uit met dieraantallen 2014. Pas met dieraantallen vanaf februari/maart was er een eerste kentering die met de vanaf maart bekende excreties forser uitpakten. De rest is bekend.

Met vriendelijk groet,

[REDACTED]
Beleidsadviseur Mest & Milieu Veehouderij

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]@ltonoord.nl

LinkedIn in/ [REDACTED]

Twitter [REDACTED]

LTO Noord
ondernemen doe je samen

[REDACTED] • info@ltonoord.nl • www.ltonoord.nl • Twitter @LTONoord • Facebook LTONoord

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 29 juni 2015 11:11
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]

[REDACTED]

Tijdens één van onze overleggen over de invoering van het rechtenstelsel werd gezegd dat uit het early warning systeem van LTO en NZO bleek dat ook in 2015 het aantal stuks melkvee (melkkoeien en/of jongvee) nog aan het toenemen was. Paar vraagjes hierover:

- 1). Wat is de bron voor jullie early warning syteem?
- 2). Heb jij concrete cijfers van deze toename?
- 3). Zouden jullie bezwaar hebben tegen een zin in de Kamerbrief als: "Uit het door NZO en LTO opgezette early warning systeem blijkt dat ook in de eerste helft van 2015 er nog een groei heeft plaatsgevonden van het aantal stuks melkvee"?

Alvast dank voor je reactie.

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

senior beleidsmedewerker programma mest

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens en
Voedselkwaliteit

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

2.21.A

"Early warning" fosfaatexcretie 2015

Effect op de fosfaatuitscheiding door ontwikkelingen in de melkveesector doorerekend met WUM-methodiek

16-10-2014 (eerste verkenning op basis van WUM-cijfers 2013)

11-12-2014 (aanvulling met eerste resultaten ruwvoeranalyse 2014)

07-05-2015 (nieuwe verkenning op basis van prognose WUM-cijfers 2014 in mei 2015)

Samenvatting

Op basis van de beschikbare uitgangspunten voor de excretieberekening van 2014 per 8-5-2015 en de ontwikkelingen in de melkveesector richting 2015 (dieraantallen, melkproductie, snijmaïsareaal en verwachte voersamenstelling) wordt de fosfaatexcretie in 2015 geraamd op 177,5 miljoen kg. Dit is een significante overschrijding van het fosfaatplafond van 172,9 miljoen kg. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn i) de toename van de melkveestapel (jongvee en melkkoeien), ii) de hoge P-gehalten van ruwvoer in kuilen van 2014 die in 2015 worden gebruikt, iii) het P-gehalte van mengvoer, iv) de toename van de melkproductie per koe en v) de afname van het snijmaïsareaal.

Aantal dieren in de landbouwtelling in 2015

Via [REDACTED] is een overzicht ontvangen van het aantal pinken, vaarzen en melkkoeien per maand in de periode 1 maart 2013 tot 1 april 2015. De bron van de gegevens is CRV. De indeling in pinken, vaarzen en melkkoeien wijkt af van de indeling van de landbouwtelling. Vooral bij vaarzen en melkkoeien zijn de verschillen groot omdat in de CRV-gegevens de dieren met 1 lactatie op de peildatum als vaars worden geteld terwijl die dieren in de landbouwtelling als melkkoe worden geteld. Vaarzen en melkkoeien in de CRV-gegevens zijn daarom bij elkaar geteld tot één groep. Verder ontbreken de kalveren in de CRV-gegevens.

De trend in het aantal dieren is doorgetrokken tot 1 april 2015. De procentuele toename tussen 1 april 2014 en 1 april 2015 in de CRV-gegevens is:

- Pinken: + 7,3%;
- Vaarzen: + 4,8%;
- Melkkoeien: + 1,9%;
- Vaarzen + melkkoeien: 2,7%.

De dieraantallen op 1 april 2015 per leeftijdscategorie van de landbouwtelling zijn als volgt berekend:

- Vrouwelijk jongvee < 1 jaar: door het ontbreken van kalveren in de CRV-gegevens is het aantal kalveren op 1-4-2015 berekend op basis van de trend in de landbouwtelling tussen 1-4-2013 en 1-4-2014. Dit komt overeen met een toename van 5%;
- Vrouwelijk jongvee 1-2 jaar: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 7,3%;
- Vrouwelijk jongvee > 2 jaar: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 4,8%;
- Melkkoeien: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 2,7%.

Tabel 1 Schatting van het aantal dieren in de landbouwtelling op 1 april 2015 (peildatum landbouwtelling) op basis van CRV-gegevens

Peildatum	Landbouwtelling			
	vr. jongvee <1 jaar	vr. jongvee 1-2 jaar	vr. jongvee >2 jaar	Melkkoeien
01-04-2014 (landbouwtelling, definitief)	601.923	544.545	98.504	1.572.287
01-04-2015 (eerste verkenning)	619.470	560.419	101.151	1.614.539
01-04-2015 (geactualiseerde verkenning)	632.166	584.555	103.213	1.615.054

Bron: landbouwtelling en CRV.

Melkproductie

De melkproductie in 2015 is als volgt geschat:

(aantal melkkoeien in de landbouwtelling in 2015-tabel 1) x (gemiddelde melkproductie per koe in 2014). Dit betekent een toename van de melkproductie met 2,7%, evenredig met de toename van het aantal koeien.

Snijmaïsareaal

Het areaal snijmaïs is in 2014 met ruim 2% gedaald ten opzichte van 2013.

De opbrengst per hectare was in 2013 door weersomstandigheden vrij laag. Voor de berekening van 2015 is daarom de gemiddelde opbrengst per hectare van de laatste 5 jaar toegepast.

Met het oog op de derogatievoorwaarde van 80% gras in het areaal is het aannemelijk dat in 2015 het areaal verder afneemt met 2% ten opzichte van 2014. Voor de berekening van de beschikbare snijmaïs in 2015 is dit niet van invloed.

Voersamenstelling

Het in 2015 verbruikte geconserveerd voer bestaat voor een deel uit oogst van 2014 en voor een deel uit oogst van 2015. Voor ruwvoer uit de oogst van 2014 is de samenstelling van 2014 gebruikt en voor de oogst uit 2015 is de gemiddelde samenstelling gebruikt van de laatste 5 jaar (tabel 2).

Tabel 2 P-gehalte voercomponenten in berekening 2015 in g/kg droge stof

	P-gehalte
Graskuil oogst 2014	4,4
Graskuil oogst 2015	4,0
Snijmaïs oogst 2014	2,1
Snijmaïs oogst 2015	2,0
Vers gras 2015	4,2

Bron: BLGG.

Het P-gehalte van mengvoer voor melkvee is op basis van RVO-gegevens in 2014 4,69 g P/kg en ligt daarmee op hetzelfde niveau als de NEVEDI-enquête: 4,63 g P/kg. Het cijfer van RVO is in de berekening toegepast net zoals dit voor de voersamenstelling van staldieren wordt gedaan.

Fosfaatuitscheiding

Het resultaat van de implementatie van de hiervoor genoemde uitgangspunten in de berekening van de fosfaatproductie in 2015 is weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 Fosfaatuitscheiding in 2013-2015 (mln kg P₂O₅)

	2002 (‘plafond’)	2013	2014*	2014**	2015****	extra
Rundvee	97,4	90,8	92,4	97,4	102,7	
melkvee	84,9	80,6	82,3	86,1	91,3	-1,5
vleesvee	12,5	10,2	10,1	11,3	11,4	
Varkens	39,7	39,6	39,3	39,0	39,0	+0,9
Pluimvee	27,4	27,2	28,3	27,7	27,7	+0,6
Overige diercategorieën	8,4	8,0	8,0	8,1	8,1	
Totaal	172,9	165,6	168,0	172,3	177,5	

* voorlopig cijfer van 2014 op basis van excretiefactoren 2013 en dieraantallen 2014 (december 2014).

** voorlopig cijfer van 2014 op basis van beschikbare gegevens per 8-5-2015.

*** eerste verkenning 2015 per december 2014.

**** tweede verkenning 2015 per 8-5-2015; schatting op basis van beschikbare uitgangspunten voor 2014 en ontwikkelingen melkveesector.

Ten opzichte van de eerste verkenning voor 2015 in december 2014 is de fosfaatexcretie fors bijgesteld van 171,7 naar 177,7 miljoen kg. Enkele oorzaken hiervoor zijn:

- De gerealiseerde hoge P-gehalten van ruwvoer werden in de vorige schatting voor een klein deel meegenomen. Er werd rekening gehouden met een nivellerend effect van najaarskuilen maar dat effect is niet opgetreden;
- Het aantal stuks jongvee is sterker toegenomen dan verwacht;
- De berekende melkproductie in 2015 is hoger door een hogere melkproductie per koe;
- De fosfaatuitscheiding van vleesvee is 1,1 miljoen kg hoger door hogere P-gehalten van vleesveevoer op basis van RVO-gegevens;
- Kleinere snijmaïsareaal;
- Lagere snijmaïsofbrengst per hectare door het gebruik van de gemiddelde opbrengst 2009-2013.

Ten slotte zijn nog enkele “wat als” varianten doorgerekend.

1. Het P-gehalte van mengvoer voor melkvee wordt begrensd op 4,3 g P/kg per 1 juli 2015 (halfjaarseffect).
De fosfaatexcretie komt dan uit op 176,2 miljoen kg. De alternatieve eis van 2,4% of 2,3% P ten opzichte van ruw eiwit levert bij het huidige N-gehalte van mengvoer (ca. 30 g N/kg) geen lager P-gehalte in het mengvoer op.
2. De P-benutting van melkvee is 33% net als in 2012.
Deze P-benutting lijkt voor 2015 vrijwel onhaalbaar vanwege de hoge P-gehalten in het ruwvoer van 2014 dat deels in 2015 wordt verbruikt. Het P-gehalte van het ruwvoer en mengvoer van 2015 zal fors lager moeten liggen dan gemiddeld over de laatste jaren. Een P-efficiëntie van krap 33% wordt bijvoorbeeld bereikt bij:
P-gehalte graskuil 2015: 3,7
P-gehalte snijmaïs 2015: 1,8
P-gehalte vers gras 2015: 3,9
P-gehalte mengvoer 2015: 4,1
De fosfaatuitscheiding is in dat geval 169,8 miljoen kg.
3. Bij welke voersamenstelling is de excretie gelijk aan het fosfaatplafond van 172,9 miljoen kg?

Als de P-gehalten van het ruwvoer gelijkgesteld worden aan het gemiddelde van de laatste 5 jaar (zie hierna) en het P-gehalte van mengvoer is 4,5 g P/kg, gelijk aan de waarde in het convenant, dan blijft de fosfaatexcretie met 172,2 miljoen kg onder het plafond (alle andere uitgangspunten zijn gelijk gehouden aan de raming voor 2015):

P-gehalte graskuil 2015: 4,0

P-gehalte snijmaïs 2015: 2,0

P-gehalte vers gras 2015: 4,2

P-gehalte mengvoer 2015: 4,5

4. Een verdere daling van het snijmaïsareaal met 2%.
De fosfaatexcretie komt dan uit op 177,9 miljoen kg (alle andere uitgangspunten zijn gelijk gehouden aan de raming voor 2015).

██████████ - CBS

11-5-2015

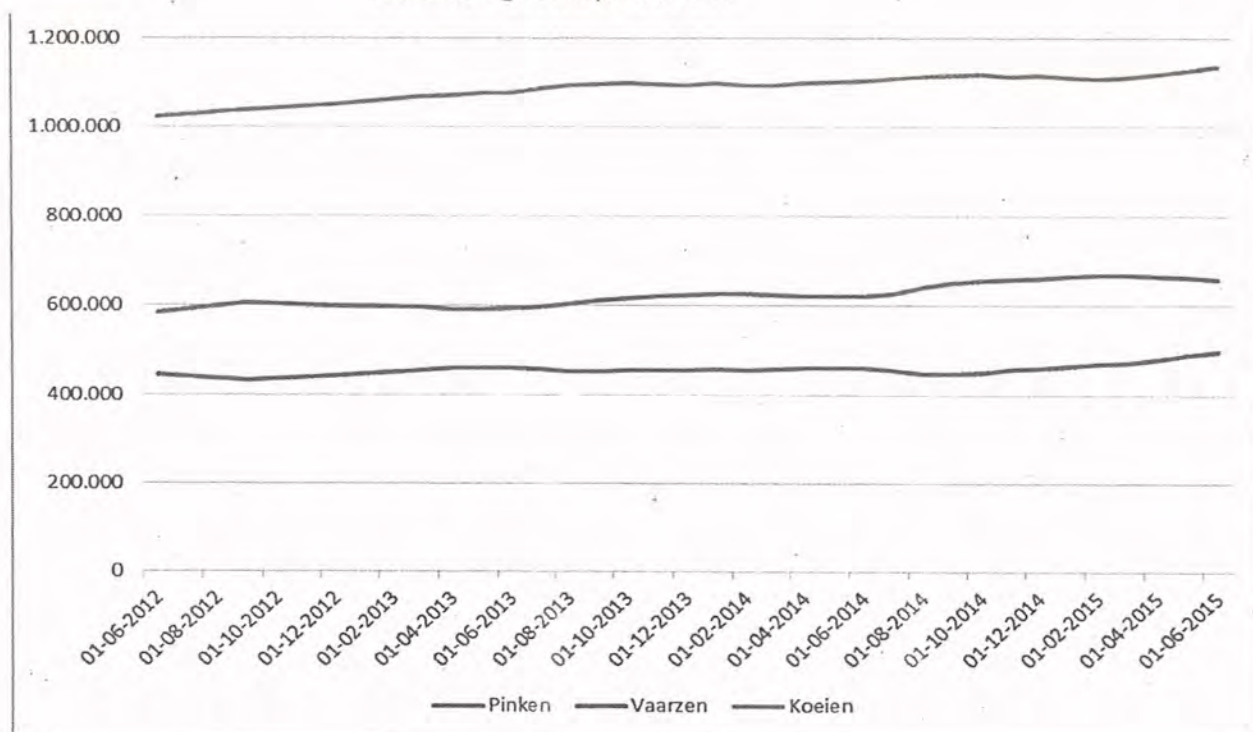
Fosfaat berekening Melkveehouderij (forfaitair 2015 bij 8000 kg melk/koe)

categorie	2013	2014	2015
100	41,2	43,4	40,6
101	9,7	10,2	9,6
102	22,3	23,5	21,9

	1-apr-13		1-apr-14		1-apr-15	
Productie	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg
Melkkoeien	1.552.920	63.048.552	1.572.287	63.834.852	1.599.614	64.944.328
Jongvee 1-2	573000	12.548.700	601.923	13.182.114	632.166	13.844.435
Jongvee < 1	617000	5.923.200	643.049	6.173.270	687.768	6.602.573
Totaal	2.742.920	81.520.452	2.817.259	83.190.236	2.919.548	85.391.337

jaar 2014			1e half jaar 2015		1-jun-15	
Productie	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg
Melkkoeien	1.561.870	63.411.932	1.597.522	64.859.393	1.633.803	66.332.402
Jongvee 1-2	636.251	13.933.886	664.929	14.561.941	658.256	14.415.806
Jongvee < 1	660.000	6.336.000	694.000	6.662.400	688.000	6.604.800
Totaal	2.858.121	83.681.818	2.956.451	86.083.735	2.980.059	87.353.008

ontwikkeling veestapel obv CRV

alle forfaits 2015

30000 meer dan pinken

2.21.A

"Early warning" fosfaatexcretie 2015

Effect op de fosfaatuitscheiding door ontwikkelingen in de melkveesector doorerekend met WUM-methodiek

16-10-2014 (eerste verkenning op basis van WUM-cijfers 2013)

11-12-2014 (aanvulling met eerste resultaten ruwvoeranalyse 2014)

07-05-2015 (nieuwe verkenning op basis van prognose WUM-cijfers 2014 in mei 2015)

Samenvatting

Op basis van de beschikbare uitgangspunten voor de excretieberekening van 2014 per 8-5-2015 en de ontwikkelingen in de melkveesector richting 2015 (dieraantallen, melkproductie, snijmaïsareaal en verwachte voersamenstelling) wordt de fosfaatexcretie in 2015 geraamd op 177,5 miljoen kg. Dit is een significante overschrijding van het fosfaatplafond van 172,9 miljoen kg. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn i) de toename van de melkveestapel (jongvee en melkkoeien), ii) de hoge P-gehalten van ruwvoer in kuilen van 2014 die in 2015 worden gebruikt, iii) het P-gehalte van mengvoer, iv) de toename van de melkproductie per koe en v) de afname van het snijmaïsareaal.

Aantal dieren in de landbouwtelling in 2015

Via [REDACTED] is een overzicht ontvangen van het aantal pinken, vaarzen en melkkoeien per maand in de periode 1 maart 2013 tot 1 april 2015. De bron van de gegevens is CRV. De indeling in pinken, vaarzen en melkkoeien wijkt af van de indeling van de landbouwtelling. Vooral bij vaarzen en melkkoeien zijn de verschillen groot omdat in de CRV-gegevens de dieren met 1 lactatie op de peildatum als vaars worden geteld terwijl die dieren in de landbouwtelling als melkkoe worden geteld. Vaarzen en melkkoeien in de CRV-gegevens zijn daarom bij elkaar geteld tot één groep. Verder ontbreken de kalveren in de CRV-gegevens.

De trend in het aantal dieren is doorgetrokken tot 1 april 2015. De procentuele toename tussen 1 april 2014 en 1 april 2015 in de CRV-gegevens is:

- Pinken: + 7,3%;
- Vaarzen: + 4,8%;
- Melkkoeien: + 1,9%;
- Vaarzen + melkkoeien: 2,7%.

De dieraantallen op 1 april 2015 per leeftijdscategorie van de landbouwtelling zijn als volgt berekend:

- Vrouwelijk jongvee < 1 jaar: door het ontbreken van kalveren in de CRV-gegevens is het aantal kalveren op 1-4-2015 berekend op basis van de trend in de landbouwtelling tussen 1-4-2013 en 1-4-2014. Dit komt overeen met een toename van 5%;
- Vrouwelijk jongvee 1-2 jaar: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 7,3%;
- Vrouwelijk jongvee > 2 jaar: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 4,8%;
- Melkkoeien: het aantal in de landbouwtelling op 1-4-2014 is verhoogd met 2,7%.

Tabel 1 Schatting van het aantal dieren in de landbouwtelling op 1 april 2015 (peildatum landbouwtelling) op basis van CRV-gegevens

Peildatum	Landbouwtelling			
	vr. jongvee <1 jaar	vr. jongvee 1-2 jaar	vr. jongvee >2 jaar	Melkkoeien
01-04-2014 (landbouwtelling, definitief)	601.923	544.545	98.504	1.572.287
01-04-2015 (eerste verkenning)	619.470	560.419	101.151	1.614.539
01-04-2015 (geactualiseerde verkenning)	632.166	584.555	103.213	1.615.054

Bron: landbouwtelling en CRV.

Melkproductie

De melkproductie in 2015 is als volgt geschat:

(aantal melkkoeien in de landbouwtelling in 2015-tabel 1) x (gemiddelde melkproductie per koe in 2014). Dit betekent een toename van de melkproductie met 2,7%, evenredig met de toename van het aantal koeien.

Snijmaïsareaal

Het areaal snijmaïs is in 2014 met ruim 2% gedaald ten opzichte van 2013.

De opbrengst per hectare was in 2013 door weersomstandigheden vrij laag. Voor de berekening van 2015 is daarom de gemiddelde opbrengst per hectare van de laatste 5 jaar toegepast.

Met het oog op de derogatievoorwaarde van 80% gras in het areaal is het aannemelijk dat in 2015 het areaal verder afneemt met 2% ten opzichte van 2014. Voor de berekening van de beschikbare snijmaïs in 2015 is dit niet van invloed.

Voersamenstelling

Het in 2015 verbruikte geconserveerd voer bestaat voor een deel uit oogst van 2014 en voor een deel uit oogst van 2015. Voor ruwvoer uit de oogst van 2014 is de samenstelling van 2014 gebruikt en voor de oogst uit 2015 is de gemiddelde samenstelling gebruikt van de laatste 5 jaar (tabel 2).

Tabel 2 P-gehalte voercomponenten in berekening 2015 in g/kg droge stof

	P-gehalte
Graskuil oogst 2014	4,4
Graskuil oogst 2015	4,0
Snijmaïs oogst 2014	2,1
Snijmaïs oogst 2015	2,0
Vers gras 2015	4,2

Bron: BLGG.

Het P-gehalte van mengvoer voor melkvee is op basis van RVO-gegevens in 2014 4,69 g P/kg en ligt daarmee op hetzelfde niveau als de NEVEDI-enquête: 4,63 g P/kg. Het cijfer van RVO is in de berekening toegepast net zoals dit voor de voersamenstelling van staldieren wordt gedaan.

Fosfaatsuitscheiding

Het resultaat van de implementatie van de hiervoor genoemde uitgangspunten in de berekening van de fosfaatproductie in 2015 is weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 Fosfaatuitscheiding in 2013-2015 (mln kg P₂O₅)

	2002 (‘plafond’)	2013	2014*	2014**	2015****	extra
Rundvee	97,4	90,8	92,4	97,4	102,7	
melkvee	84,9	80,6	82,3	86,1	91,3	-1,5
vleesvee	12,5	10,2	10,1	11,3	11,4	
Varkens	39,7	39,6	39,3	39,0	39,0	+0,9
Pluimvee	27,4	27,2	28,3	27,7	27,7	+0,6
Overige diercategorieën	8,4	8,0	8,0	8,1	8,1	
Totaal	172,9	165,6	168,0	172,3	177,5	

* voorlopig cijfer van 2014 op basis van excretiefactoren 2013 en dieraantallen 2014 (december 2014).

** voorlopig cijfer van 2014 op basis van beschikbare gegevens per 8-5-2015.

*** eerste verkenning 2015 per december 2014.

**** tweede verkenning 2015 per 8-5-2015; schatting op basis van beschikbare uitgangspunten voor 2014 en ontwikkelingen melkveesector.

Ten opzichte van de eerste verkenning voor 2015 in december 2014 is de fosfaatexcretie fors bijgesteld van 171,7 naar 177,7 miljoen kg. Enkele oorzaken hiervoor zijn:

- De gerealiseerde hoge P-gehalten van ruwvoer werden in de vorige schatting voor een klein deel meegenomen. Er werd rekening gehouden met een nivellerend effect van najaarskuilen maar dat effect is niet opgetreden;
- Het aantal stuks jongvee is sterker toegenomen dan verwacht;
- De berekende melkproductie in 2015 is hoger door een hogere melkproductie per koe;
- De fosfaatuitscheiding van vleesvee is 1,1 miljoen kg hoger door hogere P-gehalten van vleesveevoer op basis van RVO-gegevens;
- Kleinere snijmaïssareaal;
- Lagere snijmaïsoptbrengst per hectare door het gebruik van de gemiddelde opbrengst 2009-2013.

Ten slotte zijn nog enkele “wat als” varianten doorgerekend.

1. Het P-gehalte van mengvoer voor melkvee wordt begrensd op 4,3 g P/kg per 1 juli 2015 (halfjaarseffect).
De fosfaatexcretie komt dan uit op 176,2 miljoen kg. De alternatieve eis van 2,4% of 2,3% P ten opzichte van ruw eiwit levert bij het huidige N-gehalte van mengvoer (ca. 30 g N/kg) geen lager P-gehalte in het mengvoer op.
2. De P-benutting van melkvee is 33% net als in 2012.
Deze P-benutting lijkt voor 2015 vrijwel onhaalbaar vanwege de hoge P-gehalten in het ruwvoer van 2014 dat deels in 2015 wordt verbruikt. Het P-gehalte van het ruwvoer en mengvoer van 2015 zal fors lager moeten liggen dan gemiddeld over de laatste jaren. Een P-efficiëntie van krap 33% wordt bijvoorbeeld bereikt bij:
P-gehalte graskuil 2015: 3,7
P-gehalte snijmaïs 2015: 1,8
P-gehalte vers gras 2015: 3,9
P-gehalte mengvoer 2015: 4,1
De fosfaatuitscheiding is in dat geval 169,8 miljoen kg.
3. Bij welke voersamenstelling is de excretie gelijk aan het fosfaatplafond van 172,9 miljoen kg?

Als de P-gehalten van het ruwvoer gelijkgesteld worden aan het gemiddelde van de laatste 5 jaar (zie hierna) en het P-gehalte van mengvoer is 4,5 g P/kg, gelijk aan de waarde in het convenant, dan blijft de fosfaatexcretie met 172,2 miljoen kg onder het plafond (alle andere uitgangspunten zijn gelijk gehouden aan de raming voor 2015):

P-gehalte graskuil 2015: 4,0

P-gehalte snijmaïs 2015: 2,0

P-gehalte vers gras 2015: 4,2

P-gehalte mengvoer 2015: 4,5

4. Een verdere daling van het snijmaïsareaal met 2%.
De fosfaatexcretie komt dan uit op 177,9 miljoen kg (alle andere uitgangspunten zijn gelijk gehouden aan de raming voor 2015).

██████████ - CBS

11-5-2015

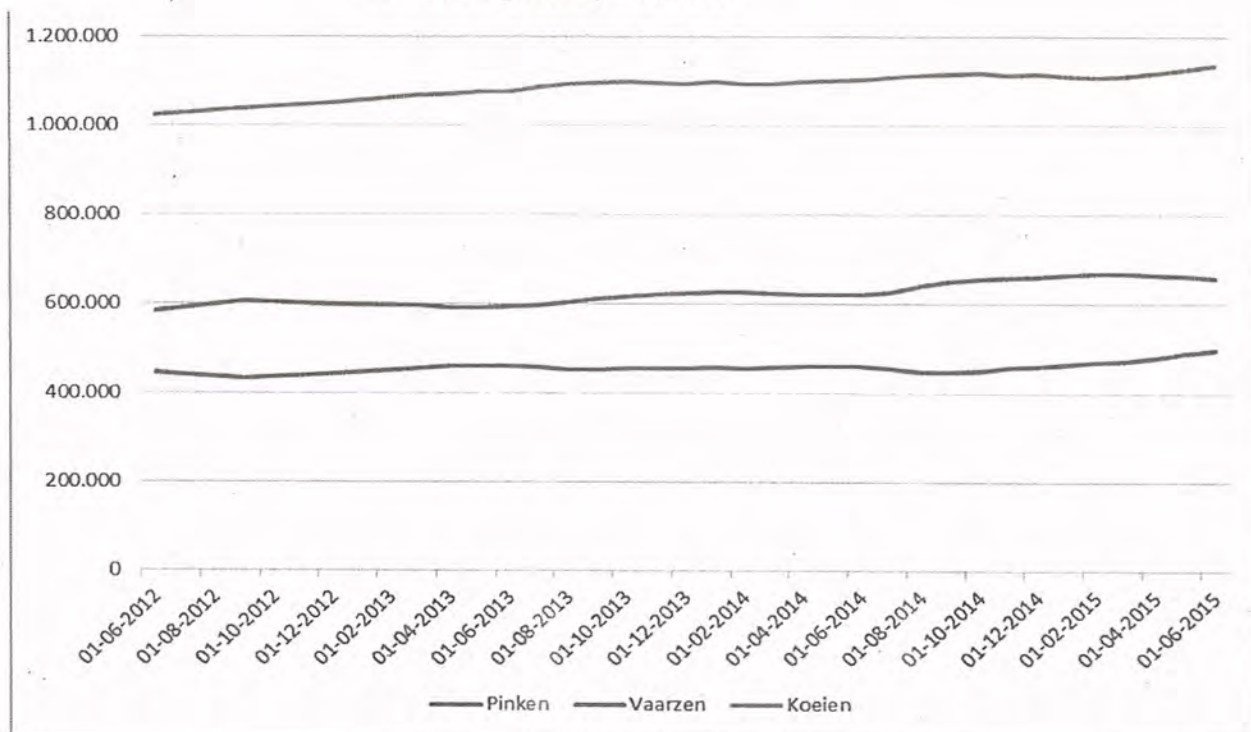
Fosfaat berekening Melkveehouderij (forfaitair 2015 bij 8000 kg melk/koe)

categorie	2013	2014	2015
100	41,2	43,4	40,6
101	9,7	10,2	9,6
102	22,3	23,5	21,9

1-apr-13			1-apr-14		1-apr-15	
Productie	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg
Melkkoeien	1.552.920	63.048.552	1.572.287	63.834.852	1.599.614	64.944.328
Jongvee 1-2	573000	12.548.700	601.923	13.182.114	632.166	13.844.435
Jongvee < 1	617000	5.923.200	643.049	6.173.270	687.768	6.602.573
Totaal	2.742.920	81.520.452	2.817.259	83.190.236	2.919.548	85.391.337

jaar 2014			1e half jaar 2015		1-jun-15	
Productie	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg	Aantal	Fosfaat kg
Melkkoeien	1.561.870	63.411.932	1.597.522	64.859.393	1.633.803	66.332.402
Jongvee 1-2	636.251	13.933.886	664.929	14.561.941	658.256	14.415.806
Jongvee < 1	660.000	6.336.000	694.000	6.662.400	688.000	6.604.800
Totaal	2.858.121	83.681.818	2.956.451	86.083.735	2.980.059	87.353.008

ontwikkeling veestapel obv CRV

alle forfaits 2015

30000 meer dan pinken

2.22

Van:

Verzonden:

donderdag 2 juli 2015 11:52

Aan:

@wxs.nl'; @zlto.nl';
@frieslandcampina.com';

CC:

Onderwerp:

Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx

Bijlagen:

Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx

heren,

Zoals zojuist besproken ontvangen jullie hierbij de conceptbrief aan de Kamer om een stelsel van fosfaatrechten voor de melkveehouderij aan te kondigen. Jullie reacties ontvang ik graag uiterlijk om drie uur vanmiddag. De inhoud van de brief is vanzelfsprekend vertrouwelijk tot het moment dat de staatssecretaris de brief aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.

vriendelijke groet .

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 2 juli 2015 15:07
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@najk.nl]
Verzonden: donderdag 2 juli 2015 14:25
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx

Ha [REDACTED]

Bedankt voor de snelle reactie.

Ik ben akkoord met het originele concept.

Dus niet met aanpassingen van [REDACTED]. Behalve misschien nog de eerste zin van [REDACTED] in de laatste alinea.

Mvg [REDACTED]

Op 2 jul. 2015 11:52 schreef "[REDACTED]@minez.nl":

heren,

Zoals zojuist besproken ontvangen jullie hierbij de conceptbrief aan de Kamer om een stelsel van fosfaatrechten voor de melkveehouderij aan te kondigen. Jullie reacties ontvang ik graag uiterlijk om drie uur vanmiddag.

De inhoud van de brief is vanzelfsprekend vertrouwelijk tot het moment dat de staatssecretaris de brief aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.

vriendelijke groet, [REDACTED].

Van: [redacted]@frieslandcampina.com>
Verzonden: donderdag 2 juli 2015 16:05
Aan: [redacted]@wxs.nl'; [redacted]@zlto.nl'; [redacted]
[redacted]
Onderwerp: RE: Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx
Urgentie: Hoog

Dame en heren,

De NZO kan zich prima vinden in de tekst van de brief!

Met vriendelijke groet,

Van: [redacted]@minez.nl]
Verzonden: Thursday, July 02, 2015 11:52 AM
Aan: [redacted]@wxs.nl'; [redacted]@zlto.nl'; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Concept Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij.docx

heren,

Zoals zojuist besproken ontvangen jullie hierbij de conceptbrief aan de Kamer om een stelsel van fosfaatrechten voor de melkveehouderij aan te kondigen. Jullie reacties ontvang ik graag uiterlijk om drie uur vanmiddag. De inhoud van de brief is vanzelfsprekend vertrouwelijk tot het moment dat de staatssecretaris de brief aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.

vriendelijke groet, [redacted].

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 2 juli 2015 18:07
Aan: [REDACTED]@wxs.nl'; [REDACTED]@zlto.nl'; [REDACTED]
[REDACTED]@frieslandcampina.com'; [REDACTED];
[REDACTED]@frieslandcampina.com'
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Kamerbrief productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij
Bijlagen: 15087640.docx

heren,

De stas heeft zojuist de brief om de introductie van een stelsel van fosfaatrechten in de melkveehouderij naar de Tweede Kamer gestuurd.

vriendelijke groet, [REDACTED].

2.26

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 4 augustus 2015 10:06
Aan: [redacted]@natuurenmilieu.nl'; [redacted]@frieslandcampina.com';
[redacted]@najk.nl'; [redacted]
[redacted]nmv.nu)
CC: [redacted]
Onderwerp: REMINDER Vervolg na de brief van de staatssecretaris van EZ over productiebegrenzende maatregelen van 2 juli jongstleden

Geachte genodigden,

Tot op heden is er nog geen reactie van u ontvangen op onderstaande uitnodiging van [redacted]. Misschien aan uw aandacht ontsnapt of vanwege vakantie periode nog niet kunnen reageren.

Wilt u zo vriendelijk zijn alsnog uw beschikbaarheid door te geven?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Ministerie van Economische Zaken
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Managementassistent
Bezuidenhoutseweg 73 | Zuid B 4e etage |
postbus 20401 | 2500 EK DEN HAAG

[redacted]@minez.nl

Let op! Bij bezoek aan het ministerie dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs!

"Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten."

"This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages."

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 17 juli 2015 14:19
Aan: [redacted]@natuurenmilieu.nl'; [redacted]@frieslandcampina.com'; [redacted]@nzo.nl'; [redacted];
[redacted]@frieslandcampina.com'); [redacted]@najk.nl'; [redacted]
[redacted]@lto.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: Vervolg na de brief van de staatssecretaris van EZ over productiebegrenzende maatregelen van 2 juli jongstleden

Allen,

Op 2 juli jongstleden heeft de staatssecretaris van EZ haar brief over productiebegrenzende maatregelen in de melkveehouderij aan de Tweede Kamer verstuurd. In de twee daaropvolgende weken is er veel media-aandacht geweest voor de brief. Maar, met een Tweede Kamer op reces en de rest van Nederland volop in de zomervakanties bevinden we ons nu tijdelijk in een wat luwere periode. Het werk staat echter niet stil. De staatssecretaris heeft zowel mondeling tijdens het Bestuurlijk Overleg als schriftelijk in genoemde Kamerbrief

aangegeven dat de productiebegrenzende maatregelen nog om een nadere uitwerking vragen en dat zij dit in overleg met betrokken partijen zal doen. Dit proces zal na de vakantieperiode zijn beslag moeten krijgen.

Er zal in drie verschillende gremia gewerkt worden aan de nadere uitwerking:

1. Een interne projectgroep bestaande uit medewerkers van WJZ, RVO, NVWA en programma mest. Taak is het opstellen van een wetsvoorstel en memorie van toelichting en het begeleiden van het juridische proces. Ik zal die projectgroep leiden en wordt daarbij ondersteund door [REDACTED]
2. Een technisch overleg bestaande uit dezelfde partijen die eerder ter voorbereiding op de brief tweemaal bijeen is geweest, namelijk op 16 en 19 juni jongstleden. Taak is het bespreken van de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan de mogelijkheid om rechten af te romen (waarbij de staatssecretaris in het Bestuurlijk Overleg heeft aangegeven dat de mate van grondgebondenheid een afweging kan zijn bij afroming), hoe om te gaan met eventuele knelgevallen en invulling geven aan de voorwaarde dat de Kringloopwijzer pas dan ingezet kan worden als alternatieve verantwoording als de systematiek wetenschappelijk is onderbouwd en geborgd. Ik zal dit technisch overleg voorzitten gedurende de afwezigheid van [REDACTED]
3. Een regiegroep onder leiding van de staatssecretaris, feitelijk overeenkomend met de setting van het Bestuurlijk Overleg zoals gehouden op 2 juli jongstleden.

Om geen tijd verloren te laten gaan wil ik u allen verzoek op basis van onderstaande data en tijden aan te geven wanneer u beschikbaar bent voor een technisch overleg:

- Maandag 7 september van 10:00 tot 12:30 uur
- Maandag 7 september van 13:00 tot 15:30 uur
- Dinsdag 8 september van 10:00 tot 12:30 uur
- Dinsdag 8 september van 13:00 tot 15:30 uur
- Vrijdag 11 september van 10:00 tot 12:30 uur

Uw beschikbaarheid graag tevens mailen aan ons secretariaat ([REDACTED]). Zie hiervoor de c.c. Zij kunnen dan op basis van de beschikbaarheid van een ieder een geschikte dag vastleggen en een zaal reserveren.

Ter voorbereiding op het technisch overleg wil ik een ieder vragen alvast na te denken over en inbreng te leveren voor de volgende onderwerpen:

1. Wetenschappelijke onderbouwing en borging Kringloopwijzer (LTO, NZO);
2. Welke knelgevallen worden voorzien en hoe hier mee om te gaan?
3. In geval afroming noodzakelijk is bij gebleken overschrijding van het sectorale mestproductieplafond, hoe zou dit dan het beste vormgegeven kunnen worden?

Het heeft sterk de voorkeur om tijdig schriftelijk inbreng te leveren zodat iedereen nog de tijd heeft om dit binnen de eigen organisatie af te stemmen.

Ik ben vanaf vandaag voor vakantie afwezig tot en met maandag 10 augustus. Vanaf dinsdag 11 augustus ben ik weer bereikbaar.

Groet,

[REDACTED]
coördinerend beleidsmedewerker programma mest

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardig Agroketens en Voedselkwaliteit

[REDACTED]@minez.nl
[REDACTED]
[REDACTED]

<< Bestand: Agenda overleg 19 juni 2015.docx >> << Bestand: Bijlage 1 Inbreng SNM_Juridisch Melkveewet.pdf >> << Bestand: Bijlage 2 Inbreng SNM_Kader Fosfaatplafond.docx >> << Bestand: Bijlage 3 Notitie overleg productiebegrenzende maatregelen 19-6-2015.docx >>

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 26 augustus 2015 13:12
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Conceptnota stas over heroverwegen Wet verantwoorde groei melkveehouderij
Bijlagen: opm PB bij DOMUS-#15118683-v1-Uitwerking_stelsel_van_fosfaatrechten.DOCX

Ha [REDACTED]

Mooie nota. Een paar zaken vergen nog aandacht, zie bijgaand exemplaar met mijn kanttekeningen/tekstvoorstellen.

Groet
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 25 augustus 2015 16:38
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Conceptnota stas over heroverwegen Wet verantwoorde groei melkveehouderij

Heren,

N.a.v. het overleg bij DG [REDACTED] over fosfaatrechten van afgelopen vrijdag [REDACTED], ik neem aan dat jij hierover terugkoppeling hebt gehad van [REDACTED]. Zo niet, laat het mij weten. Dan praat ik je bij) heb ik een conceptnota voor de staatssecretaris gemaakt. Oorspronkelijk was de bedoeling in de nota twee onderwerpen aan de orde te hebben, namelijk 1). beslispunten over de invulling van het stelsel van fosfaatrechten en 2). hoe om te gaan met het gegeven dat met de afkondiging van fosfaatrechten op 2 juli jongleden de (juridische) grondslag voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij is komen te vervallen.

Bijgevoegde conceptnota gaat alleen over het tweede onderwerp. Tijdens het schrijven van de nota werd mij steeds meer duidelijk dat een besluit over het geheel van wettelijke stelsels dat ziet op de fosfaatproductie in de melkveehouderij zo wezenlijk is dat dit een eigenstandige nota verdient. Ik zal een aparte nota maken met daarin beslispunten over de invulling van het stelsel van fosfaatrechten. Die nota volgt nog.

Ik ben heel benieuwd naar jullie op- en aanmerkingen. Morgen heb ik verlof. Donderdag wil ik de nota afronden. Daarom graag uiterlijk donderdagochtend jullie commentaar.

Dank alvast.

Groet,
[REDACTED]

[REDACTED]
senior beleidsmedewerker programma mest

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardige Agroketens en
Voedselkwaliteit

[REDACTED]@minez.nl

aanwezig: ma, di, do en vr

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal Agro en
Natuur
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

@minez.nl

Datum

25 augustus 2015

Kenmerk

DGAN-PAV / 15118683

nota

Sturing op fosfaatproductie in de melkveehouderij;
heroverweging Wet verantwoorde groei melkveehouderij

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Paraaf
DG Agro & Natuur

Paraaf

directeur PAV

Paraaf

Medeparaaf

Medeparaaf

Medeparaaf

MT-lid WJZ

BBR-paraaf

Aanleiding

Per brief van 2 juli jl. heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de introductie van een stelsel van fosfaatrechten voor melkvee. Naast de uitwerking van dit nieuwe stelsel wordt ook nog gewerkt aan de implementatie van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en aan de nadere uitwerking van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij. De Raad van State (RvS) heeft over dit wetsvoorstel recent advies uitgebracht. Het wetsvoorstel is op een aantal technische onderdelen aangepast en kan op zeer korte termijn aan de Tweede Kamer aangeboden worden. U heeft toegezegd zich in te zullen spannen dit vóór 1 september te doen.

U heeft sinds uw aantreden steeds duidelijk gemaakt geen voorstander te zijn van enige vorm van productierechten in de melkveehouderij. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij had daarom mede tot doel de introductie van een stelsel van productierechten in de melkveehouderij te voorkomen. Door de onverwacht snelle groei van de melkveehouderij is dit echter onvermijdelijk gebleken. Uw besluit van 2 juli jl. geeft dan ook aanleiding om het complex van regelgeving rond de productie in de melkveehouderij opnieuw tegen het licht te houden.

Advies

U wordt geadviseerd de Wet verantwoorde groei melkveehouderij alsmede het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij te heroverwegen nu de omvang van de fosfaatproductie in de melkveehouderij in feite vanaf 2 juli jongstleden wordt begrensd door de aangekondigde introductie van fosfaatrechten. U wordt geadviseerd de inhoud van deze nota op korte termijn te

Ontvangen BBR

bespreken met de directies PAV en WJZ. Een besluit over de toekomst van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij is noodzakelijk in verband met het vervolg van het wetgevingsproces rond het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij alsook voor het overleg met betrokken partijen over de uitwerking van het stelsel van fosfaatrechten.

Kernpunten

- De Wet verantwoorde groei melkveehouderij ~~maakt~~moest groei van de sector mogelijk maken, binnen de milieuraandvoorwaarden van de Nitraatrichtlijn;
- De Wet moest tevens voorkomen dat enige vorm van productierechten noodzakelijk was om te sturen op de fosfaatproductie in de melkveehouderij;
- Door de onverwacht snelle groei van de melkveehouderij zijn aanvullende productiebegrenzende maatregelen echter onvermijdelijk gebleken;
- Met de aankondiging van fosfaatrechten op 2 juli is de grondslag-ratio voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (en daarmee ook voor het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij) komen te vervallen;
- Immers, de Wet verantwoorde groei melkveehouderij moest ruimte bieden voor groei. Het aangekondigde stelsel van fosfaatrechten bevriest deze ruimte juist (standstill) en moet mogelijk zelfs zorgen voor krimp (afroming);
- Indien alle voorgenomen maatregelen van kracht worden kent de melkveehouderij per 1 januari 2016 vier wettelijke stelsel die sturen op de fosfaatproductie:
 1. Verplichte mestverwerking (per 1-1-2014);
 2. Verantwoorde groei melkveehouderij (per 1-1-2015);
 3. Fosfaatrechten (t.z.t. effectief per 2-7-2015);
 4. Grondgebonden groei melkveehouderij (voorziene inwerkingtreding per 1-1-2016).
- Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven dat met de invoering van het stelsel van fosfaatrechten de Wet verantwoorde groei zou kunnen vervallen (en het wetsvoorstel grondgebonden groei niet van kracht hoeft te worden) en dat hiervoor vrijwel zeker brede bestuurlijke steun is binnen hun organisaties;
- Voorwaarde voor politieke steun is wel dat grondgebondenheid in enige vorm een plek moet krijgen in het stelsel van fosfaatrechten. LTO en NZO zijn bereid hierover mee te denken;
- Bij de implementatie van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij door RVO.nl en bij de nadere invulling van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij blijkt dat de controle en handhaving waarschijnlijk zeer complex worden. Dit komt doordat bij elk bedrijf met melkvee een controlejaar steeds afgezet moet worden tegen het jaar 2013 (melkveefosfaatreferentie), 2014 (peiljaar grondgebondenheid) en het voorafgaande jaar (bepaling fosfaatoverschot per hectare);
- LTO en NZO geven aan dat in de sector beide stelsel als complex en op bedrijfsniveau vrijwel onwerkbaar ervaren worden;
- Voordat het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij aan de Tweede Kamer wordt aangeboden en voordat met betrokken partijen over de uitwerking van het stelsel van fosfaatrechten wordt gesproken is het van

belang een besluit te nemen over de houdbaarheid van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij.

Toelichting

Met de ~~introduktie~~ aankondiging van fosfaatrechten in de melkveehouderij per 2 juli jl. is een nieuwe situatie ontstaan. Sturing op de productie van fosfaat in de melkveehouderij zal per 1 januari 2016 langs vier sporen plaatsvinden:

1. Verplichte mestverwerking;
2. Verantwoorde groei melkveehouderij;
3. Grondgebonden groei melkveehouderij;
4. Fosfaatrechten.

Dit geeft aanleiding om het complex aan regels dat stuurt op de fosfaatproductie in de melkveehouderij opnieuw tegen het licht te houden. Werken de verschillende stelsels complementair aan elkaar of werken ze elkaar tegen? Wordt het geheel aan stelsels niet te complex? Is er sprake van stapeling van regelgeving? En wordt de regeldruk voor melkveehouders niet te groot? Onderstaand een analyse.

Doel van verschillende wettelijke stelsels

Per brief van 12 december 2013 (Kamerstuk 33 037, nr. 80) heeft u het mestbeleid voor de periode vanaf 2015 uiteengezet: groei van de melkveehouderij is mogelijk, mits binnen de milieurandvoorwaarden van de Nitraatrichtlijn. U heeft steeds duidelijk gemaakt, zowel schriftelijk als mondeling in de Tweede Kamer, geen voorstander te zijn van productierechten in de melkveehouderij. Om groei mogelijk te maken binnen milieurandvoorwaarden en om weg te blijven van een stelsel van productierechten voor de melkveehouderij is per 1 januari van dit jaar daartoe de Wet verantwoorde groei melkveehouderij van kracht geworden en zal, op aandringen van beide Kamers, naar verwachting per 1 januari 2016 de Wet grondgebonden groei melkveehouderij in werking treden.

Sturing op het fosfaatoverschot op alle veehouderijbedrijven valt sinds 1 januari 2014 al onder de werking van het stelsel van verplichte mestverwerking. Sturing op de groei van het fosfaatoverschot op bedrijven met melkvee (het zogenaamde melkveefosfaatoverschot) valt sinds 1 januari 2015 onder de werking van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij.

In genoemde brief van 12 december 2013 heeft u al een winstwaarschuwing afgegeven: bij overschrijding van het fosfaatproductieplafond zijn aanvullende productiebegrenzende maatregelen aan de orde. Met andere woorden, dan is het ook voor u onvermijdelijk om weg te blijven van een stelsel van productierechten in de melkveehouderij. Die situatie is eerder bereikt dan menig een had verwacht en gehoopt.

Met de ~~afkondiging~~ aankondiging van het stelsel van fosfaatrechten is de ~~juridische grondslag~~ beleidsmatige ratio voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (en daarmee ook van het in procedure zijnde Wetsvoorstel

grondgebonden groei melkveehouderij) dun geworden. Doel van die wet is immers groei van de fosfaatproductie in de melkveehouderij (en daarmee groei van de melkproductie) mogelijk te maken. Doel van het stelsel van fosfaatrechten is juist het voorkomen van groei van de fosfaatproductie in de melkveehouderij en zelfs - indien noodzakelijk - het realiseren van een krimp. Samengevat: de ene wet moet groei van de sector mogelijk maken, de andere wet moet groei juist voorkomen (en eventueel een krimp realiseren).

Stapeling van (complexe) regelgeving

Uit oogpunt van administratieve lasten en het voorkomen van stapeling van (complexe) regelgeving is er ook aanleiding om de sturing op de productie in de melkveehouderij kritisch te beschouwen. Met de aankondiging van het stelsel van fosfaatrechten valt de productie in de melkveehouderij onder de werking van vier wettelijke stelsels:

1. Verplichte mestverwerking (per 1-1-2014): Bedrijven moeten een percentage van het fosfaatoverschot op hun bedrijf (waarbij de fosfaatproductie van andere diercategorieën dan melkvee ook meetelt) laten verwerken. Het percentage is regiospecifiek;
2. Verantwoorde groei (per 1-1-2015): Bedrijven met melkvee moeten de toename van de fosfaatproductie ten opzichte van 2013 verantwoorden met 100% mestverwerking, grond of een combinatie van beide;
3. Grondgebonden groei (streven is 1-1-2016): Bedrijven met melkvee mogen slechts een percentage van de toename van de fosfaatproductie ten opzichte van 2014 verantwoorden met 100% mestverwerking. Het percentage is afhankelijk van het fosfaatoverschot per hectare;
4. Fosfaatrechten (datum inwerkingtreding nog onbekend, maar met voorzien effect per 2 juli 2015): Bedrijven met melkvee krijgen fosfaatrechten toegekend op basis van het gemiddelde aantal stuks melkvee in 2014 (eventueel gecorrigeerd voor wijziging tot 2 juli 2015). Individuele bedrijven kunnen uitsluitend groeien door het verwerven van extra fosfaatrechten. De sector als geheel kan niet verder groeien en moet mogelijk zelfs (door afroming) krimpen.

Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven dat met de invoering van het stelsel van fosfaatrechten de Wet verantwoorde groei zou kunnen vervallen (en het wetsvoorstel grondgebonden groei niet van kracht hoeft te worden) en dat hiervoor vrijwel zeker brede bestuurlijke steun is binnen hun organisaties. LTO en NZO gaven aan dat de Wet verantwoorde groei en de Wet grondgebonden groei geen toegevoegde waarde meer hebben als de fosfaatproductie in de melkveehouderij wordt gefixeerd door middel van het stelsel van fosfaatrechten. Waarom twee stelsels die een kader geven waaronder groei van de melkveehouderij mogelijk is als een derde stelsel een dergelijke groei moet

voorkomen (en mogelijk zelfs door middel van afroming een krimp moet realiseren)?

LTO en NZO erkennen wel dat het streven om het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te behouden en te versterken een plek moet krijgen in het stelsel van fosfaatrechten wil er politiek steun komen voor het laten vervallen van de Wet verantwoorde groei en het intrekken van wetsvoorstel grondgebonden groei. LTO en NZO hebben toegezegd mee te willen denken over de wijze waarop grondgebondenheid een plek zou kunnen krijgen in het stelsel van fosfaatrechten.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Belangrijk aanvullend argument is dat de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij door LTO en NZO beide gezien worden als complex en op bedrijfsniveau vrijwel onwerkbaar. In recente overleggen met RVO.nl komt naar voren dat ook de uitvoering en de handhaving uitermate complex worden, met name doordat bij iedere controle van een melkveebedrijf minimaal drie en mogelijk vier kalenderjaren van belang zijn om te kunnen bepalen of een bedrijf aan zijn verplichtingen heeft voldaan (de keuze van 2013 als peiljaar voor de melkveefosfaatreferentie en 2014 als peiljaar voor de grondgebonden groei zijn hier voornamelijk debet aan).

Conclusie

Met het ~~afkondigen-introduceren~~ van een standstijf ~~stelsel van fosfaatrechten~~ in de melkveehouderij ~~is- wordt de grondslagratio~~ voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (en daarmee voor de Wet grondgebonden groei melkveehouderij) uiterst dun geworden. Indien vastgehouden wordt aan de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (en de voorgenomen inwerkingtreding van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij), dan worden aan bedrijven met melkvee zwaardere verplichtingen opgelegd dan aan de varkens- en pluimveehouders. Deze laatste hoeven immers bij uitbreiding van hun bedrijf uitsluitend extra rechten te verwerven. Melkveehouders moeten bij uitbreiding van hun bedrijf extra mest laten verwerken (ten opzichte van de Wet verplichte mestverwerking) alsook extra grond verwerven.

senior beleidsmedewerker programma mest

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 28 augustus 2015 14:19
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Notities over stelsel van fosfaatrechten
Bijlagen: Doelmatigheid van stapeling van productiebeperkende maatregelen in de melkveehouderij.docx; Beslispunten uitwerking stelsel fosfaatrechten.docx; Brief 2 juli 2015 (Kamerstuk-33979-98).pdf

[REDACTED]
Vanochtend bij [REDACTED] de conceptnota's besproken. Bijgevoegd de definitieve versies [REDACTED] met daarin de opmerkingen van [REDACTED] verwerkt. [REDACTED] stuurt ze door naar de stas en bespreekt ze met haar in de aankomende dagen tijdens hun reis naar Caribisch Nederland. Ik heb [REDACTED] gevraagd of WJZ ook aan moet schuiven bij het overleg met de stas op 3 september van 16:30 tot 17:30. Zodra ik antwoord heb hoor je dat.

Grootste wijziging in de notities is dat [REDACTED] de stas wilde adviseren het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij z.s.m. aan te bieden aan de Kamer. De discussie over de doelmatigheid van de regelgeving die ziet op de productie in de melkveehouderij zal volgens [REDACTED] nog wel even duren en kan niet afgerond worden voordat het wetsvoorstel naar de Kamer moet. Discussie over het geheel aan wettelijke stelsels zal dus in de politiek arena beslecht (moeten) worden (al dan niet politiek ingestoken door de stas zelf).

[REDACTED] maakt de stukken voor de Kamer z.s.m. klaar. Deze zullen in de loop van volgende week bij jou langs komen.

Groet,

[REDACTED]

Aan: de Staatssecretaris
Van: programma mest
Auteur: [REDACTED]
Datum: 28 augustus 2015

Betreft: Doelmatigheid van stapeling van productiebeperkende maatregelen in de melkveehouderij

Aanleiding

Per brief van 2 juli jongstleden (Kamerstuk 33 979, nr. 98) heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de introductie van een stelsel van fosfaatrechten voor melkvee. Naast de uitwerking van dit nieuwe stelsel wordt ook nog gewerkt aan de implementatie van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en aan de nadere uitwerking van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij. De Raad van State heeft over dit wetsvoorstel recent advies uitgebracht. Het wetsvoorstel kan op korte termijn aan de Tweede Kamer aangeboden worden. U heeft toegezegd zich in te zullen spannen dit vóór 1 september te doen.

U heeft sinds uw aantreden steeds duidelijk gemaakt geen voorstander te zijn van enige vorm van productierechten in de melkveehouderij. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij had daarom – naast het mogelijk maken van groei binnen milieurandvoorwaarden – mede tot doel de introductie van een stelsel van productierechten in de melkveehouderij te voorkomen. Door de snelle groei van de fosfaatproductie in de melkveehouderij en het uitblijven van effectieve private maatregelen vanuit de zuivelketen is het sectorplafond – één van de milieurandvoorwaarden – nog vóór de inwerkingtreding van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij al overschreden. De aankondiging van fosfaatrechten is daarmee onvermijdelijk gebleken en geeft aanleiding om het complex van regelgeving dat ziet op het beteugelen van de fosfaatproductie in de melkveehouderij tegen het licht te houden.

Advies

U wordt geadviseerd:

- het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij aan de Tweede Kamer aan te bieden. De benodigde stukken zullen in de loop van volgende week voor akkoord aan u aangeboden worden;
- op kort termijn te overdenken of de stapeling aan verplichtingen die volgt uit de Wet verplichte mestverwerking, de Wet verantwoorde groei melkveehouderij, het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij en het aangekondigde stelsel van fosfaatrechten als geheel noodzakelijk en doelmatig is om te sturen op de fosfaatproductie en –afzet in de melkveehouderij. Daarbij zal grondgebondenheid een belangrijk afwegingspunt blijven;
- de mogelijkheden om grondgebondenheid in de melkveehouderij te behouden en versterken via het stelsel van fosfaatrechten te verkennen met LTO, NZO, NMV, NAIK en SNM (de partijen uit de door u aangekondigde Regiegroep);
- deze notitie te bespreken tijdens het reeds geplande overleg met de DG Agro & Natuur en directie PAV over fosfaatrechten op donderdag 3 juli van 16:30 tot 17:30 uur

Een besluit over de toekomst van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij is noodzakelijk in verband met het vervolg van het wetgevingsproces rond het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij, alsook voor het overleg met de Regiegroep.

Kernpunten

- De Wet verantwoorde groei melkveehouderij moest groei van de sector mogelijk maken, binnen de milieurandvoorwaarden van de Nitraatrichtlijn;
- De Wet moest tevens voorkomen dat enige vorm van productierechten noodzakelijk was om te sturen op de fosfaatproductie in de melkveehouderij;
- Door de onverwacht snelle groei van de melkveehouderij zijn aanvullende productiebegrenzende maatregelen echter onvermijdelijk gebleken;
- Met de aankondiging van fosfaatrechten op 2 juli is de ratio voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (en daarmee ook voor het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij) komen te vervallen;
- Immers, de Wet verantwoorde groei melkveehouderij moest ruimte bieden voor groei. Het aangekondigde stelsel van fosfaatrechten bevriest deze ruimte juist en moet mogelijk zelfs zorgen voor krimp (afoming);
- De productie en afzet van fosfaat wordt in de varkens- en pluimveehouder gereguleerd middels twee stelsels, in de melkveehouderij worden dit er vier:
 1. Verplichte mestverwerking (per 1-1-2014);
 2. Verantwoorde groei melkveehouderij (per 1-1-2015);
 3. Fosfaatrechten (t.z.t. effectief per 2-7-2015);
 4. Grondgebonden groei melkveehouderij (voorzien per 1-1-2016).
- Er is sprake van stapeling van regelgeving en van regeldruk. Dit terwijl de melkveehouderij het milieutechnisch goed doet, getuige ook de resultaten uit de recent door u aan de Tweede Kamer aangeboden negende derogatierapportage;
- Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven dat met de invoering van het stelsel van fosfaatrechten de Wet verantwoorde groei kan komen te vervallen (en het wetsvoorstel grondgebonden groei niet van kracht hoeft te worden) en dat hiervoor vrijwel zeker brede bestuurlijke steun is binnen hun organisaties;
- De grootste uitdaging bij een dergelijk besluit is om de breed gedragen wens van beide Kamers om grondgebondenheid (en daaraan gekoppeld weidegang) te behouden en versterken in enige vorm een plek te geven in het stelsel van fosfaatrechten. Er zijn op hoofdlijnen ideeën over hoe dit vorm te geven, maar deze vragen nog uitwerking. LTO en NZO zijn bereid hier over mee te denken;
- Bij de implementatie van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij door RVO.nl en bij de nadere invulling van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij blijkt dat de controle en handhaving uiterst complex en bewerkelijk worden. Dit heeft eerste en vooral zijn oorzaak in het feit dat de Wet verantwoorde groei melkveehouderij aanvankelijk niet bedoeld was om grondgebondenheid mee te reguleren. Het door de Kamer afgedwongen wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij is om die reden op enigszins gekunstelde wijze vormgegeven (niet een bepaalde mate van grondgebondenheid wordt verplicht, maar de mogelijkheid tot verantwoording van groei middels mestverwerking wordt beperkt, wat indirect tot effect moet hebben dat ondernemers meer grond bij hun bedrijf in gebruik nemen). Een tweede oorzaak is gelegen in het gegeven dat voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij 2013 geldt als referentiejaar (voor de melkveefosfaatreferentie) terwijl dit voor het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij 2014 is. Dit heeft tot gevolg dat bij de controle van een bedrijf met melkvee het controlejaar (bijvoorbeeld 2016) steeds afgezet moet worden tegen het jaar 2013 (melkveefosfaatreferentie), het jaar 2014 (peiljaar grondgebondenheid) en het jaar voorafgaande aan het controlejaar (ter bepaling van het fosfaatoverschot per hectare; in dit voorbeeld 2015);
- LTO en NZO geven aan dat in de sector beide stelsel als complex en op bedrijfsniveau vrijwel onwerkbaar ervaren worden;

Toelichting

Met de aankondiging van fosfaatrechten in de melkveehouderij per 2 juli jl. is een nieuwe situatie ontstaan. Sturing op de productie van fosfaat in de melkveehouderij zal per 1 januari 2016 langs vier sporen plaatsvinden: verplichte mestverwerking, verantwoorde groei melkveehouderij, grondgebonden groei melkveehouderij en fosfaatrechten.

Dit geeft aanleiding om het complex aan regels dat stuurt op de fosfaatproductie in de melkveehouderij opnieuw tegen het licht te houden. Werken de verschillende stelsels complementair aan elkaar, werken ze elkaar tegen of is er sprake van overlap? Wordt het geheel aan stelsels niet te complex? Is er sprake van stapeling van regelgeving? En wordt de regeldruk voor melkveehouders niet te groot? Onderstaand een analyse.

Doel van verschillende wettelijke stelsels

Per brief van 12 december 2013 (Kamerstuk 33 037, nr. 80) heeft u het mestbeleid voor de periode vanaf 2015 uiteengezet: groei van de melkveehouderij is mogelijk, mits binnen de milieuraandvoorwaarden van de Nitraatrichtlijn. U heeft steeds duidelijk gemaakt geen voorstander te zijn van productierechten in de melkveehouderij. Om groei mogelijk te maken binnen milieuraandvoorwaarden en om weg te blijven van een stelsel van productierechten voor de melkveehouderij is per 1 januari van dit jaar daartoe de *Wet verantwoorde groei melkveehouderij* van kracht geworden en zal, op aandringen van beide Kamers, naar verwachting per 1 januari 2016 de *Wet grondgebonden groei melkveehouderij* in werking treden.

Sturing op de afzet van het fosfaatoverschot op alle veehouderijbedrijven valt sinds 1 januari 2014 al onder de werking van het stelsel van verplichte mestverwerking. Doel van deze wet is het voorkomen van druk op de mestmarkt door (op termijn) ondernemers collectief verantwoordelijk te maken voor het laten verwerken van het nationale mestoverschot. De mestverwerkingspercentages zijn gedifferentieerd naar regio en worden in de komende jaren zodanig aangescherpt dat het nationale mestoverschot niet langer drukt op de Nederlandse mestmarkt. Sturing op de afzet van fosfaat bij groei van het fosfaatoverschot op bedrijven met melkvee (het zogenaamde melkveefosfaatoverschot) valt sinds 1 januari 2015 onder de werking van de *Wet verantwoorde groei melkveehouderij*. Daarmee is geborgd dat de toename van de fosfaatproductie in de melkveehouderij niet drukt op de Nederlandse mestmarkt.

In genoemde brief van 12 december 2013 heeft u al een winstwaarschuwing afgegeven: bij overschrijding van het fosfaatproductieplafond zijn aanvullende productiebegrenzende maatregelen aan de orde. Eerder dit jaar is gebleken dat het sectorplafond voor de melkveehouderij in 2014 is overschreden. De zuivelsector heeft voornemens om de fosfaatproductie via private maatregelen te beteugelen niet waar kunnen maken. De individuele drang tot groei is sterker gebleken dan het collectieve belang van het handhaven van het sectorplafond en het veiligstellen van de derogatie.

Met de aankondiging van het stelsel van fosfaatrechten is de beleidsmatige ratio voor de *Wet verantwoorde groei melkveehouderij* (en daarmee ook van het in procedure zijnde Wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij) dun geworden. Doel van die wet is immers groei van de fosfaatproductie in de melkveehouderij (en daarmee groei van de melkproductie) mogelijk te maken, mits de afzet van de extra mest maar goed geregeld is door de veehouder. Doel van het stelsel van fosfaatrechten is juist het voorkomen van groei van de fosfaatproductie in de melkveehouderij en zelfs - indien noodzakelijk - het realiseren van een krimp. ***Samengevat: de ene wet moet groei van de sector mogelijk maken, de andere wet moet groei juist voorkomen (en eventueel een krimp realiseren).***

Stapelning van (complexe) regelgeving

Uit oogpunt van administratieve lasten en het voorkomen van stapelning van (complexe) regelgeving is er ook aanleiding om de sturing op de productie in de melkveehouderij kritisch te beschouwen. Met de aankondiging van het stelsel van fosfaatrechten valt de productie in de melkveehouderij onder de werking van vier wettelijke stelsels:

1. Verplichte mestverwerking (per 1-1-2014): Bedrijven moeten een percentage van het fosfaatoverschot op hun bedrijf (waarbij de fosfaatproductie van andere diercategorieën dan melkvee ook meetelt) laten verwerken. Het percentage is regiospecifiek;
2. Verantwoorde groei (per 1-1-2015): Bedrijven met melkvee moeten de toename van de fosfaatproductie ten opzichte van 2013 verantwoorden met 100% mestverwerking, grond of een combinatie van beide;
3. Grondgebonden groei (streven is 1-1-2016): Bedrijven met melkvee mogen slechts een percentage van de toename van de fosfaatproductie ten opzichte van 2014 verantwoorden met 100% mestverwerking. Het percentage is afhankelijk van het fosfaatoverschot per hectare;
4. Fosfaatrechten (datum inwerkingtreding nog onbekend, maar met voorzien effect per 2 juli 2015): Bedrijven met melkvee krijgen fosfaatrechten toegekend op basis van het gemiddelde aantal stuks melkvee in 2014 (eventueel gecorrigeerd voor wijziging tot 2 juli 2015). Individuele bedrijven kunnen uitsluitend groeien door het verwerven van extra fosfaatrechten. De sector als geheel kan niet verder groeien en moet mogelijk zelfs (door afroming) krimpen.

Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven dat met de invoering van het stelsel van fosfaatrechten de Wet verantwoorde groei zou kunnen vervallen (en het wetsvoorstel grondgebonden groei niet van kracht hoeft te worden) en dat hiervoor vrijwel zeker brede bestuurlijke steun is binnen hun organisaties. LTO en NZO gaven aan dat de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij geen toegevoegde waarde meer hebben als de fosfaatproductie in de melkveehouderij wordt gefixeerd door middel van het stelsel van fosfaatrechten. Waarom twee stelsels die een kader geven waaronder groei van de melkveehouderij mogelijk is als een derde stelsel een dergelijke groei moet voorkomen (en mogelijk zelfs door middel van afroming een krimp moet realiseren)?

LTO en NZO erkennen wel dat het streven om het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te behouden en te versterken een plek moet krijgen in het stelsel van fosfaatrechten wil er politiek steun komen voor het laten vervallen van de Wet verantwoorde groei en het intrekken van wetsvoorstel grondgebonden groei. LTO en NZO hebben toegezegd mee te willen denken over de wijze waarop grondgebondenheid een plek zou kunnen krijgen in het stelsel van fosfaatrechten.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Belangrijk aanvullend argument is dat de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij door LTO en NZO beide gezien worden als complex en op bedrijfsniveau vrijwel onwerkbaar. Dit zet de bereidheid tot naleving onder druk. Door RVO.nl is aangegeven dat ook de handhaving complex wordt, met name doordat bij iedere controle van een melkveebedrijf de gegevens over drie kalenderjaren van belang zijn om te kunnen bepalen of een bedrijf aan zijn verplichtingen heeft voldaan. De ervaring met het stelsel van gebruiksnormen leert ons dat de gegevens van elk afzonderlijk kalenderjaar ter discussie kunnen worden gesteld door de ondernemer. De verwachting is daarom dat de kosten per individuele controle hoog zullen zijn.

Conclusie

Met het introduceren van het stelsel van fosfaatrechten in de melkveehouderij wordt de ratio voor de Wet verantwoorde groei melkveehouderij - en daarmee voor de Wet grondgebonden groei melkveehouderij - dun. Indien vastgehouden wordt aan de Wet verantwoorde groei melkveehouderij en de voorgenomen inwerkingtreding van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij, dan worden aan bedrijven met melkvee zwaardere verplichtingen opgelegd dan aan de varkens- en pluimveehouders.

Ambtelijk heeft LTO en NZO laten weten mee te willen denken over het verankeren grondgebondenheid in het stelsel van fosfaatrechten. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij zou kunnen komen te vervallen en het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij ingetrokken kunnen worden volgens LTO en NZO.

Er zijn eerste ideeën over het opnemen van eisen aan grondgebondenheid in het stelsel van fosfaatrechten, maar deze moeten verder uitgewerkt worden, in overleg met de partijen uit de Regiegroep. Deze uitwerking vergt tijd. De indiening van het wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij kan, gezien uw toezegging dat u zich zou inspannen om deze 1 september aan te bieden aan de Kamer, hier niet op wachten.

Aan: de Staatssecretaris

Van: programma mest

Auteur: [REDACTED]

Datum: 28 augustus 2015

Betreft: Beslispunten uitwerking stelsel van fosfaatrechten

Aanleiding

Op 2 juli jongstleden heeft u per brief aan de Tweede Kamer een stelsel van fosfaatrechten voor melkvee aangekondigd (33 979, nr. 98). In die brief heeft u op hoofdlijnen het kader van een dergelijk stelsel geschetst, nader uit te werken in overleg met betrokken partijen (LTO, NZO, NMV, NAIK en SNM). Het eerste technische overleg hierover vindt plaats op maandag 7 september. Op maandag 24 augustus heeft op ambtelijk niveau een eerste verkenning plaatsgevonden met LTO en NZO. Met deze notitie wordt u geadviseerd over een aantal beslispunten over de uitwerking van een stelsel van fosfaatrechten.

Advies

U wordt geadviseerd deze notitie te bespreken tijdens het reeds geplande overleg met de DG Agro & Natuur en directie PAV over fosfaatrechten op donderdag 3 juli van 16:30 tot 17:30 uur.

Beslispunten

Het kader van het stelsel van fosfaatrechten is geschetst in genoemde brief van 2 juli jongstleden:

- Rechten worden toegekend aan alle bedrijven die in het kalenderjaar 2014 melkvee (melk- en kalfkoeien en jongvee) hielden;
- Toekenning vindt plaats op basis van het gemiddeld aantal gehouden stuks melkvee in het jaar 2014 en de op de gemiddelde melkproductie per koe gebaseerde forfaitaire fosfaatexcretie;
- Wijzigingen tussen 2014 en 2 juli 2015 die van invloed zijn op het aantal toe te kennen fosfaatrechten kunnen meegenomen worden;
- Controle en handhaving vindt plaats op basis van forfaits. Bedrijven kunnen gebruik maken van de KringloopWijzer, mits deze wetenschappelijk is onderbouwd en privaat wordt geborgd;
- Fosfaatrechten geven uitsluitend het recht om melkvee te houden en zijn verhandelbaar. Aan de verhandelbaarheid kunnen voorwaarden verbonden worden, bijvoorbeeld ter versterking van de mate van grondgebondenheid melkveehouderijbedrijven die een uitbreiding van hun bedrijf willen realiseren.

Dit kader vormt de basis voor de juridische uitwerking in het voorstel tot wijziging van de Meststoffenwet en voor de gesprekken met betrokken partijen. De brief van 2 juli geeft op een aantal onderdelen echter al aan dat nadere uitwerking nog dient plaats te vinden. Daarnaast kan uit de reacties uit de media, de politiek en brieven van ondernemers worden opgemaakt dat over bepaalde onderdelen van het stelsel het laatste woord nog niet is gesproken. In het navolgende komen een aantal van deze onderdelen aan bod. Het betreft hier geen uitputtende lijst van beslispunten, maar beslispunten die voor nu van belang zijn als kader voor het wetstraject en de gesprekken met de sector.

1. Knelgevallenregeling

In de brief van 2 juli staat dat de knelgevallenregeling bedoeld is om ondernemers "te compenseren die onevenredig benadeeld worden door de toepassing van het referentiejaar en de peildatum". Uit de media en uit brieven van organisaties en individuele ondernemers valt op te maken dat veel ondernemers vinden dat zij onevenredig worden benadeeld, bijvoorbeeld omdat zij hun nieuwe stal nog niet vol hadden op 2 juli 2015 en niet meer over de financiële middelen beschikken om fosfaatrechten te verwerven voor het houden van extra koeien. Vraag is of dit soort gevallen ook aangemerkt dienen te worden als knelgeval.

Er valt te beargumenteren dat deze bedrijven worden benadeeld door de toepassing van de peildatum. Ondernemers hebben vaak zwaar geïnvesteerd in uitbreiding van hun productiecapaciteit, in de overtuiging dat na het vervallen van de melkquotering er ruimte zou zijn voor economische ontwikkeling. Zij zullen aanvoeren dat u heeft uitgedragen dat deze ruimte voor groei er was. Niet ondenkbaar is dat deze bedrijven daarom op steun vanuit de politiek kunnen rekenen.

Het erkennen van dergelijke bedrijven als knelgeval kan betekenen dat er fors meer fosfaatrechten moeten worden toegekend dan op basis van het daadwerkelijk aantal gehouden dieren. Er zullen in dat geval fosfaatrechten moeten worden toegekend op basis van bijvoorbeeld gerealiseerde maar in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015 niet of onvolledig benutte stalcapaciteit (latente ruimte). De fosfaatproductie zal hierdoor verder stijgen en daarmee ook de omvang van de benodigde afroaming (zie beslispunt 3).

Er is in de media al een vergelijking getrokken met de knelgevallen uit Beschikking Superheffing van 18 april 1984 en met hardheidsgevallen uit de Wet herstructurering varkenshouderij (Whv) uit 1998. De Whv kende het Besluit hardheidsgevallen herstructurering varkenshouderij (Bhv). In dit besluit waren uiteindelijk 22 categorieën van hardheidsgevallen (knelgevallen) opgenomen. De situatie bij de Whv was een wezenlijk andere dan bij het stelsel van fosfaatrechten voor melkvee nu. Met de Whv werden bestaande mestproductierechten omgezet in varkensrechten. Het stelsel van mestproductierechten was uiterst complex, met grondgebonden, niet-grondgebonden en latente rechten. Ondernemers konden op mestproductierechten verschillende diercategorieën houden, niet uitsluitend varkens. De uiteindelijke omzetting werd gebaseerd op de daadwerkelijk benutte mestproductierechten in 1995 of 1996. De registratie van het dierenaantal en -categorieën was bijna 20 jaar gelden vele malen minder goed dan nu het geval is.

Het stelsel van fosfaatrechten wordt gebaseerd op daadwerkelijk gehouden stuks melkvee (GDI, I&R), de gemiddelde melkproductie per koe (bekend bij RVO) en de daaraan gekoppelde forfaitaire fosfaatexcreties (uitvoeringsregeling Meststoffenwet). Dit zijn dezelfde gegevens als gebruikt bij de melkveefosfaatreferentie (maar dan over 2014 i.p.v. 2013). De uiteindelijke beschikking van de melkveefosfaatreferentie heeft slechts tot een zeer beperkt aantal bezwaar- en beroepsprocedures geleid.

De Beschikking Superheffing kende een viertal categorieën van knelgevallen. De twee belangrijkste waren:

- Investeringsverplichtingen (artikel 11): Bedrijven die investering hadden gepleegd in vervanging dan wel nieuwbouw van dierplaatsen en bedrijven die in een bepaalde periode investeringen hadden gepleegd voor de aanschaf van jongvee dan wel melkkoeien;
- Bijzondere omstandigheden (artikel 12): Bedrijven waar in het referentiejaar de melkproductie door bijzondere omstandigheden (dierziekte, natuurramp, vernieling) minder dan 90% bedroeg dan in de twee voorgaande kalenderjaren;

Voorgesteld wordt de knelgevallenregeling zoveel mogelijk te beperken en uitsluitend de volgende categorieën te verkennen met de sector:

1. Ziekte van dieren of ondernemer die van invloed zijn geweest op het gemiddeld aantal gehouden stuks melk- en kalfkoeien in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015;
2. Uitzonderlijke weersomstandigheden die van invloed zijn geweest op het gemiddeld aantal gehouden stuks melk- en kalfkoeien in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015;
3. Investerings in melkvee die zijn afgerond in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015 waardoor het gemiddeld aantal stuks melkvee in genoemde periode lager uitvalt dan het geval zou zijn als de investering in melkvee op 1 januari 2014 was afgerond;
4. Investerings waarover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, bijvoorbeeld met Provincies in het kader van natuurontwikkeling en/of bedrijfsverplaatsingen;
5. Overdracht van melkveebedrijven dan wel delen van melkveebedrijven die in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015 hebben plaatsgevonden waardoor het gemiddeld aantal stuks melkvee in genoemde periode lager uitvalt dan het geval zou zijn als de overdracht had plaatsgevonden voor 1 januari 2014;
6. Bedrijven die in de periode tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015 zijn gestart als nieuw bedrijf.

2. Reserveren fosfaatrechten voor grondgebonden melkveehouders

De Wet verantwoorde groei (van kracht sinds 1-1-2015) biedt ruimte voor groei, mits deze groei deels wordt verantwoord met grond (AMvB/wetsvoorstel grondgebonden groei melkveehouderij) en voor het overige met mestverwerking. Melkveehouders die hebben geïnvesteerd in grond (alook bedrijven die al grondgebonden zijn) voelen zich nu 'bedrogen'. Zij hebben geïnvesteerd in grond om groei te verantwoorden onder het stelsel verantwoorde groei melkveehouderij, maar onder het nieuwe stelsel van fosfaatrechten moeten ze nu nogmaals investeren om te mogen groeien, namelijk in fosfaatrechten. Dit wordt gezien als oneerlijk en als onbehoorlijk bestuur. De roep is dan ook om rechten te reserveren voor grondgebonden bedrijven en deze toe te kennen bij grondgebonden groei van het aantal stuks melkvee.

Het reserveren van fosfaatrechten en deze (onder nader te bepalen voorwaarden) uitdelen aan bedrijven die in het referentiejaar 2014 meer dan grondgebonden waren kan betekenen dat er fors meer fosfaatrechten moeten worden toegekend dan op basis van het daadwerkelijk aantal gehouden dieren. De fosfaatproductie zal hierdoor verder stijgen¹ en daarmee ook de omvang van de benodigde afroaming (zie beslispunt 3).

Voorgesteld wordt geen ruimte te reserveren voor bedrijven die in het referentiejaar 2014 meer dan grondgebonden waren. Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven zich in dit standpunt te kunnen vinden.

3. Afroaming

In de brief staat: "De wet zal instrumenten bevatten die het mogelijk maken fosfaatrechten af te romen ter borging van het sectorplafond [...] Ik onderzoek de mogelijkheden om bij afroaming zodanig te differentiëren dat bedrijven naar rato van hun bijdrage aan overschrijding van het plafond bijdragen aan de afroaming. De voorwaarden waaronder afroaming kan worden toegepast behoeven nog nadere uitwerking".

¹ LTO heeft CBS gevraagd dit te berekenen. Volgens CBS zit er bij bedrijven die nog plaatsingsruimte voor fosfaat over hebben circa 4 miljoen kilogram ruimte.

Er is nu al een brede roep, onder andere vanuit het meer extensieve deel van de melkveehouderijsector, milieuorganisaties en de drie Noordelijke Provincies om grondgebonden bedrijven te ontzien bij het afkomen. Velen zijn van mening dat bedrijven die fors gegroeid zijn de oorzaak zijn van het overschrijden van het sectorplafond en om die reden zwaarder aangepakt moeten worden.

Niets is in te brengen tegen het gegeven dat een melkveebedrijf met een twee keer zo grote fosfaatproductie ook twee keer zoveel bijdraagt aan de totale fosfaatproductie van de melkveehouderijsector. Ook is het zo dat een melkveehouder die in 2014 van 80 naar 200 melkkoeien is gegroeid meer heeft bijgedragen aan het overschrijden van het sectorplafond dan een melkveehouder die in 2014 vooral heeft geïnvesteerd in grond en maar van 80 naar 90 melkkoeien is gegroeid. Echter, in al deze gevallen heeft uitbreiding plaatsgevonden binnen de kaders van vigerende wet- en regelgeving. Vanuit juridisch oogpunt zijn extensieve grondgebonden bedrijven gelijkwaardig aan grote intensieve bedrijven die hun productie in de afgelopen periode hebben verdubbeld. Met andere woorden, een juridische grondslag om het ene bedrijf meer af te romen dan het andere is moeilijk te onderbouwen in termen van omvang van de fosfaatproductie of gerealiseerde groei in een bepaalde periode.

Voorgesteld wordt een bepaling in het wetsvoorstel op te nemen die het mogelijk maakt alle bedrijven met melkvee met een gelijk percentage af te romen, waarbij de som van de afgeroomd fosfaatrechten gelijk moet zijn aan de totale overschrijding van het sectorplafond van 84,9 miljoen kilogram fosfaat. Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven zich in dit standpunt te kunnen vinden.

4. Concentratiegebieden

Het stelsel van varkens- en pluimveerechten kent twee concentratiegebieden (Oost en Zuid) en het gebied Overig. Doel van de concentratiegebieden is om te voorkomen dat die gebieden waar de milieudruk al hoog is vanwege een forse concentratie van varkens- en pluimvee belast worden met een insleep van meer dieren. Bij de overdracht van varkens- en pluimveerechten mag dit niet van buiten naar binnen een concentratiegebied plaatsvinden. De vraag is of ook in het kader van het stelsel van fosfaatrechten voor melkvee er ook ruimtelijke beperkingen opgelegd dienen te worden bij overdracht.

In 2010 zijn de concentratiegebieden, naar aanleiding van een motie van het toenmalig lid Koopmans (CDA), tijdelijk opgeheven. Binnen afzienbare tijd nam het aantal varkens in het concentratiegebied Zuid met 6% toe. Op verzoek van de Tweede Kamer zijn de concentratiegebieden vervolgens per 2012 weer ingevoerd.

De situatie in de varkens- en pluimveehouderij is anders dan die in de melkveehouderij. In de varkens- en pluimveehouderij zijn bedrijven meer geconcentreerd vanwege schaalvoordelen binnen de keten. Aanleverende (voer) en afnemende (slachterijen) zijn geconcentreerd in bepaalde gebieden. In de melkveehouderij is hiervan veel minder/geen sprake.

Onder de melkquotering gold er geen ruimtelijke beperking bij de overdracht van melkquota. Toch heeft er geen grote verschuiving plaatsgevonden in de verdeling van melkvee over Nederland. Dit heeft met name te maken met de verbinding met grond. Die zorgt in de melkveehouderij voor een ruimtelijke verdeling van melkvee.

Voorgesteld wordt geen concentratiegebieden in te stellen in het stelsel van fosfaatrechten. Ambtelijk hebben LTO en NZO aangegeven zich in dit standpunt te kunnen vinden.

5. KringloopWijzer

De KringloopWijzer kan bedrijven met melkvee de ruimte bieden om aan te tonen dat de werkelijke fosfaatexcretie op hun bedrijf lager is dan het wettelijk forfait en dat er daarmee ruimte is om meer koeien te houden binnen de aan het bedrijf toegekende fosfaatrechten. Voorwaarde is dat de KringloopWijzer privaats wordt geborgd. Ambtelijk is met LTO en NZO besproken dat de KringloopWijzer aan in ieder geval de volgende drie voorwaarden moet voldoen willen ondernemers er gebruik van kunnen maken:

- a. De KringloopWijzer dient wetenschappelijk en onafhankelijk getoetst te zijn. Voorgesteld is deze toets uit te laten voeren door de Commissie van Deskundigen Meststoffenwet;
- b. RVO moet op basis van betrouwbare gegevens over een bedrijf vast kunnen stellen of de KringloopWijzer toegepast kan worden of niet (voor biologische bedrijven is de KringloopWijzer bijvoorbeeld niet/minder geschikt). Inschatting van LTO is dat uiteindelijk circa 90% van de bedrijven gebruik zal kunnen maken van de KringloopWijzer als aanvullende verantwoording;
- c. Er moet sprake zijn van private borging met een rechtstreekse koppeling met RVO. Door bestanden te koppelen weet RVO bij welke bedrijven op basis van wettelijke forfaits gehandhaafd moeten worden en bij welke op basis van de gegevens uit de Kringloopwijzer. Punt van aandacht is de juridische basis voor de koppeling tussen databestanden van RVO en de private partij die verantwoordelijk is voor registratie en handhaving van de KringloopWijzer.

LTO en NZO hebben aangegeven zich te kunnen vinden in genoemde voorwaarden en in het gegeven dat zolang de KringloopWijzer niet voldoet alle bedrijven op basis van forfaits zullen worden afgerekend.

Voorgesteld wordt genoemde voorwaarden in het eerstvolgende Bestuurlijk Overleg met betrokken partijen te bekrachtigen.

Van: [redacted]@natuurenmilieu.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2015 13:41
Aan: [redacted]<@nzo.nl'; [redacted]
[redacted]@nmv.nu); [redacted]@frieslandcampina.com';
[redacted]@najk.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Uitnodiging voor overleg over productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij op 16 juni van 10:00 tot 13:00 uur
Bijlagen: Juridisch Melkveewet.pdf; Kader Fosfaatplafond.docx

Beste mensen,

Bijgevoegde de inbreng van Natuur&Milieu voor ons overleg. Het is nadrukkelijk bedoeld als input voor ons overleg. En dus niet voor externe publicatie beschikbaar.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Natuur & Milieu
Postbus 1578 | 3500 BN Utrecht
Hamburgerstraat 28a | 3512 NS Utrecht

[redacted]@natuurenmilieu.nl | W. www.natuurenmilieu.nl
Investeer in de toekomst, steun Natuur & Milieu.

**NATUUR
& MILIEU**

/an: [redacted] [mailto:[redacted]@minez.nl]
/erzonden: vrijdag 12 juni 2015 14:14
Aan: [redacted]@nzo.nl'; [redacted]@nmv.nu);
[redacted]@frieslandcampina.com'; [redacted]@najk.nl';
CC: [redacted]
Onderwerp: Uitnodiging voor overleg over productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij op 16 juni van 10:00 tot 13:00 uur

Beste heren en dame,

Bij deze wil ik u allen uitnodigen voor een technisch overleg op het ministerie van Economische Zaken over de inrichting van een stelsel voor productiebegrenzende maatregelen voor de melkveehouderij.

Onderwerp: Productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij
Tijdstip: 10:00 tot 13:00 uur (incl. lunch)
Locatie: Bezuidenhoutseweg 73, vergaderzaal A Noord 1^e verdieping (10 persoonszaal)

LET OP: Voor het betreden van het ministerie van EZ is legitimatie verplicht

Voor dit overleg zijn vertegenwoordigers van de volgende organisaties uitgenodigd:

- Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO); [REDACTED]
- LTO Nederland: [REDACTED]
- Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK): [REDACTED]
- Nederlandse Vakbond Melkveehouders (NMV): [REDACTED]
- Stichting Natuur & Milieu (SNM): [REDACTED]
- Ministerie van EZ: [REDACTED]

De volgende agendapunten willen wij met u bespreken:

- 1). Uitgangspunten, doel en proces (inclusief afspraken over het vervolg): De brief van de staatssecretaris van EZ van 1 juni jongstleden (Kamerstuk 33 979, nr. 96; bijgevoegd als bijlage) is daarbij startpunt
- 2). Uitwerking op hoofdlijnen van de drie in voornoemde brief onderscheiden stelsels: hoe werken de verschillende stelsels, wat zijn de voor- en nadelen
- 3). Referentiedatum/-periode en benodigde gegevens: Welke datum of periode vormt aangrijpingspunt voor het toekennen van rechten, welke gegevens zijn hiervoor noodzakelijk en in welke mate zijn deze gegevens betrouwbaar genoeg om het aantal knelgevallen/hardheidsgevallen tot een minimum te beperken
- 4). Borging: verdeling privaat / publiek, hoe fraude tegen te gaan, in welke mate kan het stelsel het productieplafond borgen

Ter voorbereiding op het overleg zijn een tweetal documenten bijgesloten:

- Bijlage 1: Brief staatssecretaris EZ van 1 juni jongstleden (zie agendapunt 1)
- Bijlage 2: Discussienotitie EZ productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij (deze notitie is nadrukkelijk bedoeld om de discussie te faciliteren en niet als standpuntbepaling. Graag vertrouwelijk behandelen).

Mocht u agendastukken in willen brengen dan verzoek ik u deze zo spoedig mogelijk in een 'reply to all' te versturen aan alle deelnemers aan dit overleg.

Mocht u verhinderd zijn dan verneem ik dit graag zo spoedig mogelijk.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

[REDACTED]@minez.nl
[REDACTED]
[REDACTED]

Stichting Natuur & Milieu

[REDACTED]

Postbus 1578

3500 BN UTRECHT

Postbus 354 3500 AJ Utrecht

Maliesingel 20 3581 BE Utrecht

Telefoon [REDACTED]

Fax [REDACTED]

Email info@wijnstael.nlwww.wijnstael.nl

Utrecht, 7 november 2014

advocaat : [REDACTED]
doorkiesnr. : [REDACTED]
e-mail : [REDACTED]@wijnstael.nl
dossier : 52126 sn/sn (14-00117325)
inzake : Natuur & Milieu/Advies Meststoffenwet

Geachte mevrouw,

Bij e-mailbericht van 4 november 2014 heeft u mij gevraagd om uw organisatie te adviseren over het volgende.

Bij de Tweede Kamer is een wetsvoorstel in behandeling dat strekt tot wijziging van de Meststoffenwet, in verband met het vervallen van de Europese melkquota met ingang van 1 april 2015 (Kamerstukken TK, 2013-2014, 33 979, nr. 2). Het wetsvoorstel beoogt regels te stellen aan de productie van meststoffen door melkvee, teneinde na deze datum een verantwoorde groei van de melkveehouderij te bewerkstelligen.

Natuur & Milieu stelt zich op het standpunt dat de wet aldus zou moeten worden gewijzigd, dat

- een bedrijf bovenop de gebruiksruimte maximaal 40 kg fosfaat per hectare mag produceren;
- het desbetreffende bedrijf deze 40 kg fosfaat verplicht moet verwerken,

waarbij twee varianten denkbaar worden geacht:

- (1) het bedrijf mag slechts uitbreiden indien het de mest op eigen land kwijt kan, dan wel op land van een ander bedrijf gelegen binnen een straal van 20 km,

Rabobank 12.51.83.860 ten name van Stichting Dergengelden Wijn & Stael.

Wijn & Stael Advocaten N.V. is statutair gevestigd te Utrecht en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30217818. Samenwerkend met Schuermans & Schuermans te Turnhout (België).

Op alle opdrachten die door ons kantoor worden aanvaard zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze staan op de achterzijde van deze brief.

All instructions accepted and carried out by our firm are subject to our General Terms and Conditions. These terms are printed on the reverse side of this letter.

blad : 2
datum : 7 november 2014
aan : [REDACTED]

of

- (2) het bedrijf mag slechts uitbreiden indien het minimaal de helft van de extra mest op eigen grond kwijt kan en de andere helft verwerkt, met dien verstande dat voor kleine bedrijven (dat wil zeggen: tot een omvang van 70 stuks melkvee) die hun fosfaatruimte hebben opgevuld geldt dat zij de mest helemaal mogen verwerken.

Uw vraag aan mij luidt of het in de Meststoffenwet opnemen van een dergelijke regeling juridisch houdbaar is. Deze vraag is ingegeven door het feit dat het Ministerie van EZ twijfels over de juridische houdbaarheid lijkt te hebben, mogelijk ingegeven door de ervaringen die de afgelopen tijd zijn opgedaan rond het voorgenomen verbod op de nertsenhoudery.

Op 5 november jl. heeft de heer [REDACTED] van uw organisatie de achtergrond van de vraag telefonisch aan mij toegelicht. Hij heeft mij toen verteld dat met twijfels over de juridische houdbaarheid met name wordt bedoeld op het risico dat de voorgenomen bepaling een toets door de rechter niet zou kunnen doorstaan.

Ik heb met de heer [REDACTED] n afgesproken dat ik u vandaag zou voorzien van een kort advies, bij wijze van *quick scan*. Dit betekent dat ik hierna mijn visie op de gestelde vraag geef, zonder dat ik voorafgaand uitgebreide studie heb gemaakt van relevante wetgeving, rechtspraak en literatuur. Voor dit moment was een *quick scan* voldoende.

De beantwoording van uw vraag

Om te beginnen is het van belang om op te merken dat de Meststoffenwet een zogenoemde 'formele' wet is; het gaat immers om een wet waarvan de tekst is vastgesteld door samenwerking tussen regering, Tweede Kamer en Eerste Kamer. Een Nederlandse rechter is – anders dan bijvoorbeeld een Duitse rechter – slechts bevoegd om formele wetten te toetsen aan internationale verdragen. Wij kennen in ons land geen rechterlijke toetsing van formele wetten aan bijvoorbeeld de Grondwet.

Dat betekent dus dat een bepaling als door uw organisatie beoogd alleen dan een rechterlijke toets niet zou kunnen doorstaan, indien deze strijdig is met enige bepaling in een internationaal verdrag.

blad : 3
datum : 7 november 2014
aan : [REDACTED]

De belangrijkste verdragsbepaling waaraan in dit geval gedacht zou kunnen worden is art. 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Deze bepaling speelt een belangrijke rol in de discussie over het door u bedoelde verbod van de nertsenhoudery, en bijvoorbeeld ook in het kader van de rechtspraak over de herstructurering van de varkenshoudery. De tekst van het artikel luidt als volgt:

Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom. Aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht.

De voorgaande bepalingen tasten echter op geen enkele wijze het recht aan, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang of om betaling van belastingen of andere heffingen of boeten te verzekeren.

In de praktijk wordt vooral geprocedeerd naar aanleiding van de eerste volzin (zo ook in de zaken rond de herstructurering van de varkenshoudery en het verbod op de nertsenhoudery). Daar gaat het om het ontnemen van eigendom. De bepaling is in ons land uitgewerkt in de Onteigeningswet. Kort gezegd komt de regeling er op neer dat onteigening slechts mag plaatsvinden in het algemeen belang, en onder de voorwaarde dat degene die zijn eigendom verliest volledig schadeloos wordt gesteld.

In het geval van de door uw organisatie boogde bepaling is van ontneming van eigendom geen sprake. Van toepassing is de tweede volzin, die betrekking heeft op het reguleren van de vrijheid om van eigendom gebruik te maken. De door uw organisatie beoogde bepaling heeft de bedoeling om regels te stellen aan de vrijheid van een melkveehouder om zijn eigendom te gebruiken (lees: zijn bedrijf te exploiteren).

Zoals ook al uit de tekst van de tweede volzin blijkt, hebben staten een ruime beleidsvrijheid bij het reguleren van het gebruik van eigendom. De rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg is hiermee in overeenstemming. Het hof spreekt in dit verband over *a wide margin of appreciation*.

blad : 4
datum : 7 november 2014
aan :

Conclusie:

Het voorgaande betekent dat de beslissing van de ('formele') wetgever om al of niet regels te stellen met betrekking tot de omvang van de mestproductie van melkveehouderijen, en te bepalen welke restricties daarbij dan aan melkveehouders worden opgelegd, vooral van politieke aard is. Het is een beslissing bij het nemen waarvan de wetgever een ruime beleidsvrijheid heeft. Als een dergelijke beslissing is genomen en de desbetreffende bepaling deel van de formele wet uitmaakt, is de kans dat de rechter deze vervolgens onverbindend verklaart zeer gering.

Indien daar behoefte aan mocht bestaan, ben ik graag bereid deze *quick scan* nader uit te werken en te onderbouwen.

Met vriendelijke groet,

Kader voor het economisch, maatschappelijk en milieutechnisch verantwoord toekennen van fosfaatruimte

Natuur& Milieu

16 juni 2015

Voorkeur

- 1) Invoeren dierrechten voor koeien. Eenvoudig, snel, fraudebestendig, duidelijk voor boeren en maatschappij.

Als er fosfaatrechten op bedrijfsniveau worden ingevoerd, dan alleen onder de volgende voorwaarden:

- 2) Alleen invoeren fosfaatrechten per bedrijf wanneer:
 - a. Fosfaatrechten op bedrijfsniveau forfaitair worden toegekend. Berekend door aantal koeien maal forfaitaire norm van fosfaatexcretie per koe;
 - b. De fosfaatrechten alleen forfaitair verhandeld worden;
 - c. Het stelsel blijft minstens de komende twee jaar (2016-2017) forfaitair;
 - d. Na twee jaar bewezen functioneren van de "Kringloopwijzer" kan deze op bedrijfsniveau ingezet worden om efficiëntie op bedrijfsniveau te belonen. Het systeem is wettelijk geregeld en wordt geborgd dmv een accountantsverklaring en controle door de nvwa. Het sanctiemiddel is helder: 1 koe teveel is 2 koeien inleveren. Rechten worden dus afgepakt;
 - e. Bedrijven die niet aan weidegang doen, komen niet in aanmerking voor bedrijfsspecifieke bepaling van excretie. Voor die bedrijven blijft de afrekening forfaitair;
 - f. De kringloopwijzer gaat uit van kringlooplandbouw. Duurzaamheidsprestaties van extensieve bedrijven worden beloond. Zogenaamde duurzaamheidsprestaties van intensieve bedrijven, die voer op maat inkopen, worden niet beloond.
 - g. Ook met het systeem van kringloopwijzer blijven rechten bij overdracht forfaitair. 4000 kg blijft 4000 kg;

De volgende uitgangspunten gelden voor zowel koeienrechten als fosfaatrechten

- 1) Wet is nodig om fosfaatplafond van de melkveehouderijsector niet te overstijgen / terug te dringen.
- 2) De grens wordt vastgesteld op het melkveefosfaatplafond, 84,9 miljoen kg fosfaat per jaar. Op basis daarvan worden fosfaatrechten uitgedeeld aan melkveehouders;
- 3) Grondgebonden boeren (weidegang, veel eigen gras/voer in rantsoen, lange levensduur koeien, ...) worden bij voorkeur bevoordeeld ten opzichte van intensief werkende, niet grondgebonden boeren, maar in ieder geval niet benadeeld;
- 4) Rechten worden forfaitair om niet toegekend;
- 5) Juridisch gaat de status-quo in op het moment van bekendmaking;
- 6) Direct daarna - of ingaande eerstvolgende boekjaar - worden rechten afgeroomd.
 - a. Grondgebonden bedrijven leveren 0% in (nu 40% van de bedrijven);
 - b. Bedrijven met een fosfaatoverschot van 0 tot 20 kg per hectare leveren 1% in;
 - c. Bedrijven met een fosfaatoverschot van 20 tot 50 kg per hectare leveren 5% in;
 - d. Bedrijven met een fosfaatoverschot boven de 50 kg per hectare leveren 10% in (25% van de bedrijven);
 - e. Percentage afoming op basis van werkelijk fosfaatoverschot melkveefosfaatplafond. Waarbij geldt: percentage voor overschotbedrijven plus 50 is twee keer zo groot als overschot tussen 0 en 50.
- 7) Juridisch is bovenstaande zondermeer mogelijk. Omdat de overheid beperkingen kan opleggen aan bestaande melkveehouderijen. Zie bijlage en zie tekstblokje onderaan.

- 8) Schotten tussen sectoren blijven minimaal tot 2017; En worden pas afgeschaft als er een masterplan ligt waar sector en maatschappelijke organisaties overeenstemming over hebben bereikt.
- 9) Bij overdracht wordt 10 procent van de rechten afgeroomd als bedrijven niet grondgebonden zijn. Om de excessieve groei van de afgelopen jaren terug te brengen;

Juridische mogelijkheid, uit bijgesloten nota:

Het voorgaande betekent dat de beslissing van de ('formele') wetgever om al of niet regels te stellen met betrekking tot de omvang van de mestproductie van melkveehouderijen, en te bepalen welke restricties daarbij aan melkveehouders worden opgelegd, vooral van politieke aard is. Het is een beslissing bij het nemen waarvan de wetgever een ruime beleidsvrijheid heeft. Als een dergelijke beslissing is genomen en de desbetreffende bepaling deel van de formele wet uitmaakt, is de kans dat de rechter deze vervolgens onverbindend verklaart zeer gering.

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Auteur

mr.

T

@minez.nl

Datum

13 maart 2015

Kenmerk

WJZ / 15033323

nota

Inwerkingtreding amvb inzake de grondgebondenheid van
de melkveehouderij

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Paraaf digitaal acc. 13-3

Paraaf digitaal acc. 13-3

Paraaf

Medeparaaf digitaal acc. 13-3

Medeparaaf

Medeparaaf

PAV

BBR-paraaf

Aanleiding

Zowel in de Eerste als in de Tweede Kamer leeft bij een deel van de fracties de veronderstelling dat de algemene maatregel van bestuur grondgebonden groei melkveehouderij in 2015 van kracht moet worden willen "ongebreidelde groei" (lid Koffeman van de PvdD) en "een koeienexplosie" (lid Smaling van de SP), na het vervallen van de melkquotering per 1 april aanstaande, voorkomen worden. Aan inwerkingtreding in 2015 kleven echter grote juridische bezwaren. Daarnaast is invoering in 2015 vanuit oogpunt van doelrealisatie – namelijk groei deels verbinden aan extra grond – geen noodzaak. Met deze nota wordt u daarover geïnformeerd. U heeft recent richting de Eerste Kamer aangegeven dat, gezien de te doorlopen procedure van in ieder geval de zware voorhang in beide Kamers der Staten-Generaal en het advies van de Raad van State, inwerkingtreding per 1 april van dit jaar nooit in de rede heeft gelegen.

Advies

U wordt geadviseerd de normen voor grondgebondenheid zo snel mogelijk bekend te maken en met ingang van 1 januari 2016 in werking te laten treden.

Kernpunten

- Bedrijven zijn pas gehouden zich aan de normen voor grondgebondenheid te houden zodra deze normen in het Staatsblad zijn gepubliceerd en in werking zijn getreden. Een besluit van de Ministerraad om de amvb op een later moment van dit jaar in werking te laten treden volstaat in deze niet.
- Ook wanneer de amvb met ingang van 1 januari 2016 in werking treedt, zal geen onomkeerbaar verlies van grondgebondenheid optreden. Ondernemers zullen ook voor de in 2015 gerealiseerde groei van de fosfaatproductie op hun bedrijf in 2016 voor minimaal 25% aanvullend grond in gebruik moeten nemen.

Ontvangen BBR

Toelichting

Norm in 2015 in werking laten treden

- Het in de loop van 2015 tot 1 januari 2015 met terugwerkende kracht in werking laten treden van de norm voor grondgebondenheid is niet mogelijk. Als dat wel zou gebeuren dan zouden bedrijven met terugwerkende kracht worden geconfronteerd met een strafbaarstelling. Onder meer de Grondwet en artikel 1 van het Wetboek van Strafrecht bepalen dat dat niet mag.
- Bedrijven hoeven pas rekening te houden met regelgeving zodra deze is bekendgemaakt en in werking is getreden. Met andere woorden, zolang de norm voor grondgebondenheid niet in het Staatsblad is gepubliceerd en in werking is getreden, is het niet mogelijk handhavend op te treden tegen bedrijven die grondloos groeien.
- Bedrijven kunnen in het kader van de Meststoffenwet tot 15 mei 2015 grond in gebruik nemen. Dit betekent dat als de amvb na 15 mei 2015 in werking treedt en vanaf dat moment een norm voor grondgebondenheid voorschrijft, bedrijven die vanaf 1 januari 2015 legaal grondloos zijn gegroeid, uitsluitend nog voor het jaar 2015 boetes kunnen voorkomen door de productie te beperken (lees: melkvee afstoten). De kans dat de Staat hierdoor wordt beticht van verkapte onteigening (en dus een schadeplicht heeft) is groot. Bovendien wordt hiermee materieel terugwerkende kracht gerealiseerd doordat een uitbreiding die op het moment zelf volkomen gewettigd is, naderhand nog tot een overtreding van een wettelijke norm wordt gemaakt. Daarbij moet ook worden bedacht dat het gegeven de te volgen procedure niet langer mogelijk is de amvb voor 15 mei in het Staatsblad te kunnen publiceren.
- De norm in de loop van 2015 in werking laten treden is vanuit het oogpunt van uitvoering en de praktijk op melkveebedrijven onwenselijk. De administratieplicht voor bedrijven is gekoppeld aan hele kalenderjaren. Het in de loop van het jaar introduceren van additionele verplichtingen miskent deze werkelijkheid. Het feit dat Meststoffenregelgeving stuurt op kalenderjaren was ook een belangrijke reden voor het onder grote druk behandelen van de wet verantwoorde groei melkveehouderij aan het einde van 2014 om inwerkingtreding per 1 januari 2015 mogelijk te maken.
- Beleidsmatig levert het in werking treden van de norm voor grondgebondenheid in 2015 weinig winst op. Immers, een bedrijf dat in 2015 overwegend grondloos groeit heeft hier enkel in 2015 voordeel van. Indien de norm met ingang van 1 januari 2016 in werking treedt zal dit bedrijf immers in dat jaar alsnog aan de gekozen norm moeten voldoen, ook ten aanzien van de in 2015 gerealiseerde groei.

Norm in 2016 in werking laten treden

- Bedrijven dienen bij inwerkingtreding op 1-1-2016 ook voor de groei van de fosfaatproductie die in 2015 heeft plaatsgevonden extra grond te verwerven. Met andere woorden, de groei die in 2015 heeft plaatsgevonden op basis van 100% mestverwerking is in 2016 niet vrijgesteld van de extra grondverplichting. De in 2015 op basis van 100% mestverwerking

gerealiseerde groei van de fosfaatproductie vertegenwoordigt dus geen 'recht' voor de daaropvolgende jaren.

- Bij inwerkingtreding per 1-1-2016 en bij een snelle aankondiging richting de sector van deze datum hebben ondernemers voldoende tijd om gepaste maatregelen te nemen om hun bedrijfsvoering aan te passen aan de aanvullende voorwaarden die volgen uit de amvb. Gezien het feit dat een grondgebondenheidseis nieuw is (melkveehouders hebben tot op heden in principe altijd grondloos kunnen groeien), grond relatief schaars is en bedrijven uiterlijk tot 15 mei via de GDI grond kunnen opgeven die nog in datzelfde jaar onder de Meststoffenwet tot hun bedrijf gerekend kan worden, is het bieden van een redelijke termijn om maatregelen te nemen richting de ondernemers te billijken.

Besluit Ministerraad als vooraankondiging

- Er is geopperd dat bedrijven ook al gehouden zouden zijn aan de norm voor grondgebondenheid, zodra na de ministerraad breed bekend zou worden gemaakt voor welke norm is gekozen. Deze opvatting is onjuist. Bedrijven hoeven pas rekening te houden met regelgeving nadat deze in het Staatsblad is bekendgemaakt en in werking is getreden.
- Om anticiperende werking te voorkomen is het in bijzondere gevallen wel mogelijk brede bekendmakingen te hanteren als "peildatum" voor regelgeving die nog moet worden vastgesteld. In de bewuste regelgeving wordt dan teruggesproken naar het moment van de brede bekendmaking.
- In dit geval is de toepassing van een dergelijke constructie niet houdbaar. Het voorkomen van anticiperend gedrag is in deze niet nodig. Zoals eerder beschreven leidt het later in werking treden van de norm namelijk niet tot een onomkeerbaar verlies van grondgebondenheid. Verder zijn er ook geen andere dwingende redenen (zoals de implementatie van Europees recht) die de toepassing van een dergelijke constructie kunnen rechtvaardigen.
- Het is ook de vraag of bedrijven zich tussen het moment van aankondiging van de verplichting en 15 mei kunnen aanpassen aan de aanvullende voorwaarden die zien op een gedeeltelijke grondgebondenheid. Geschikte grond is niet in overvloed beschikbaar en brengt kosten met zich mee. Melkveehouders zullen een voorkeur hebben voor grasland (in verband de 80%-eis uit de derogatie) in de buurt van hun bedrijf (in verband met bemesting, het oogsten van voedergewassen en weidegang). Onder grote tijdsdruk kunnen bedrijven er zich toe gedwongen voelen grond te verwerven die niet of onvoldoende aansluit bij de bedrijfsomstandigheden.
- Vooral voor bedrijven die nu een fosfaatoverschot van 100 kilogram per hectare produceren hebben de aanvullende voorwaarden in potentie grote impact. Zij immers mogen uitsluitend groeien op basis van grond. De kans is groot dat deze bedrijven dit niet vóór 15 mei van dit jaar – het uiterste moment waarop zij nog grond op kunnen geven in het kader van de Meststoffenwet – kunnen realiseren.

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Auteur

@minez.nl
Datum
18 maart 2015Kenmerk
WJZ / 15037059

nota

Grondgebondenheid van de melkveehouderij

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Paraaf digitaal acc. d.d. 16/3

Medeparaaf
DG Agro

Paraaf digitaal acc. d.d. 18/3

Medeparaaf

Paraaf

Medeparaaf

BBR-paraaf

Aanleiding

- Zowel in de Eerste als in de Tweede Kamer leeft bij een deel van de fracties de veronderstelling dat de algemene maatregel van bestuur grondgebonden groei melkveehouderij (amvb) in 2015 van kracht moet worden om "ongebreidelde groei" (lid Koffeman van de PvdD) en "een koeienexplosie" (lid Smaling van de SP), na het vervallen van de melkquotering per 1 april aanstaande, te voorkomen.
- Aan inwerkingtreding in 2015 kleven echter juridische bezwaren en risico's die we op het spoor zijn gekomen uit nadere analyse en de vertraging in het proces.

Advies

- In het politieke overleg af te spreken dat ook de groei in 2015 volledig wordt verwerkt (uitgaande van referentiejaar (2013)).
- De normen voor grondgebondenheid en de AMvB zo snel mogelijk bekend te maken.
- Het moment van inwerkingtreding aan slot van politieke overleg vast te stellen, waarbij ons advies is uit te gaan van 1 januari 2016 vanwege juridische en uitvoeringstechnische redenen. Deze ingangsdatum kan dan als logisch uitvloeisel worden gezien van zowel de inhoudelijke afspraak (verwerking groei 2015) als het late moment in het jaar waarop de afspraak bekend wordt. Daarmee wordt ook de systematiek van de huidige wet gevolgd (jaargrenzen), zonder uitvoeringstechnische kunstgrepen. Als de AMvB verwerking van de groei 2015 vastlegt, worden eventuele politieke risico's als gevolg van in werkingtreding per 1 januari 2016 (in plaats van in de loop van 2015) opgevangen.

Ontvangen BBR

Kernpunten

Kenmerk
WJZ / 15037059

- Het idee van een 'koeienexplosie' na het einde van de superheffing op 1 april aanstaande kunt u met kracht wegnemen. Sinds 1 januari van dit jaar regelt de Wet verantwoorde groei melkveehouderij immers dat elke groei van de melkveehouderij t.o.v. de fosfaatreferentie (niveau 2013) door grond, verwerking of een combinatie van die twee moet worden verantwoord. Noch grond, noch verwerkingsmogelijkheden zijn ongelimiteerd beschikbaar. De sturende werking van de wet is daarmee sterker dan de superheffing (die geen verbod op produceren boven quotum kent) ooit heeft geboden.
- Over de doelstelling van de amvb kan geen misverstand bestaan: binnen de groeimogelijkheden die de wet kent, zal de amvb beperkingen stellen aan de mogelijkheid om groei met 100% verwerken te verantwoorden.
- Ook wanneer de amvb met ingang van 1 januari 2016 in werking treedt, zal geen onomkeerbaar verlies van grondgebondenheid optreden als ondernemers ook voor de in 2015 gerealiseerde groei van de fosfaatproductie op hun bedrijf in 2016 voor minimaal 25% aanvullend grond in gebruik moeten nemen wanneer het jaar 2013 (of via de met de coalitiepartijen afgesproken nadere invulling 2014) als referentie wordt gehanteerd.
- Door de AMvB in te laten gaan in 2015 worden de bedrijven gedurende het jaar 2015 geconfronteerd met additionele normen; ze worden dan in feite met terugwerkende kracht geconfronteerd met een strafbaarstelling. Internationale Verdragen, maar ook de Grondwet en artikel 1 van het Wetboek van Strafrecht bepalen dat dit niet mag. Wanneer de amvb in 2015 in werking zou treden is de kans dan ook groot dat partijen de norm met succes kunnen aanvechten. Door de norm op 1 januari 2016 in werking te laten treden wordt dit juridische (en beleidsmatige) risico voorkomen.
- Inwerkingtreding in 2015 is ook buiten dit fundamentele bezwaar juridisch zeer risicovol. De amvb zal gezien de te doorlopen procedure niet voor 15 mei in werking kunnen treden. Bedrijven kunnen in het kader van de Meststoffenwet tot 15 mei grond in gebruik nemen. Dit betekent dat bedrijven die vanaf 1 januari 2015 legaal grondloos zijn gegroeid, zodra de norm in werking treedt uitsluitend nog voor het jaar 2015 boetes kunnen voorkomen door de productie te beperken (lees: melkvee afstoten). Immers, geldig grond verwerven is bij inwerkingtreding niet langer mogelijk en de termijn waarin nog wel maatregelen hadden kunnen worden getroffen is heel kort. De kans dat de Staat hierdoor wordt beticht van verkapte onteigening (en dus een schadeplicht heeft) is groot.
- U wordt dan ook geadviseerd in het interpellatiedebat niet uit te spreken dat de amvb nog dit jaar in werking treedt, maar aan te geven dat de normen effect zullen hebben op in 2015 gerealiseerde groei en zo spoedig mogelijk bekend worden gemaakt. Tav moment van formele inwerking treding kunt u zo nodig aangeven dat gegeven het doel (verwerking groei 2015) dat moment minder ter zake doet en u zult aansluiten bij wat juridisch en uitvoeringstechnisch mogelijk is.

Toelichting

Kenmerk
WJZ / 15037059

Norm in 2015 in werking laten treden

- Bedrijven hoeven zich pas te houden aan regelgeving zodra deze is bekendgemaakt en in werking is getreden. Met andere woorden, zolang de norm voor grondgebondenheid niet in het Staatsblad is gepubliceerd en in werking is getreden, is het niet mogelijk handhavend op te treden tegen bedrijven die grondloos groeien.
- De norm in de loop van 2015 in werking laten treden is vanuit het oogpunt van uitvoering en de praktijk op melkveebedrijven onwenselijk. De administratieplicht voor bedrijven is gekoppeld aan hele kalenderjaren. Het in de loop van het jaar introduceren van additionele verplichtingen miskent deze werkelijkheid. Het feit dat Meststoffenregelgeving stuurt op kalenderjaren was ook een belangrijke reden voor het onder grote druk behandelen van de wet verantwoorde groei melkveehouderij aan het einde van 2014 om inwerkingtreding per 1 januari 2015 mogelijk te maken.

Norm in 2016 in werking laten treden

- Bedrijven dienen bij inwerkingtreding op 1 januari 2016 ook voor de groei van de fosfaatproductie die in 2015 heeft plaatsgevonden extra grond te verwerven. Met andere woorden, de groei die in 2015 heeft plaatsgevonden op basis van 100% mestverwerking is in 2016 niet vrijgesteld van de extra grondverplichting. De in 2015 op basis van 100% mestverwerking gerealiseerde groei van de fosfaatproductie vertegenwoordigt dus geen 'recht' voor de daaropvolgende jaren. Dat geldt overigens ook voor de in 2014 gerealiseerde groei, die slechts door recente afspraken in de coalitie buiten de in de amvb neer te leggen beperkingen zal worden gehouden.
- Bij inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2016 en bij een snelle aankondiging richting de sector van deze datum hebben ondernemers voldoende tijd om gepaste maatregelen te nemen om hun bedrijfsvoering aan te passen aan de aanvullende voorwaarden die volgen uit de amvb. Gezien het feit dat een grondgebondenheidseis nieuw is (melkveehouders hebben tot op heden in principe altijd grondloos kunnen groeien), grond relatief schaars is en bedrijven uiterlijk tot 15 mei via de GDI grond kunnen opgeven die nog in datzelfde jaar onder de Meststoffenwet tot hun bedrijf gerekend kan worden, is het bieden van een redelijke termijn om maatregelen te nemen richting de ondernemers te billijken.

directie Wetgeving en Juridische Zaken

Van: [redacted]@lto.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 20:47
Aan: [redacted]@nmv.nu;
Onderwerp: Re: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij
Bijlagen: Verhoging van de fosfaatefficiëntie van de veestapel op melkveebedrijven, efficiëntieplanner.pdf

Hallo allemaal,

Sorry alvast voor het feit dat ik jullie nog in de avond bestook met inbreng. Vanuit NZO & LTO straks ook nog meer info over de Kringloopwijzer zoals dinsdag afgesproken.

Hierbij de inbreng van LTO Nederland, een verdieping van het afgelopen week ingebrachte standpunt over efficiëntie. Ook dit licht ik morgen nader toe.

Met vriendelijk groet,

[redacted]

[redacted]
@ltonoord.nl

LinkedIn [redacted]

Twitter @ [redacted]

LTO Noord
ondernemen doe je samen

[redacted] • info@ltonoord.nl • www.ltonoord.nl • Twitter @LTONoord • Facebook LTONoord

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 17:19
Aan: [redacted]@nmv.nu

Allen,

Hierbij de agenda + stukken voor het overleg van morgen.

Groet,

[redacted]

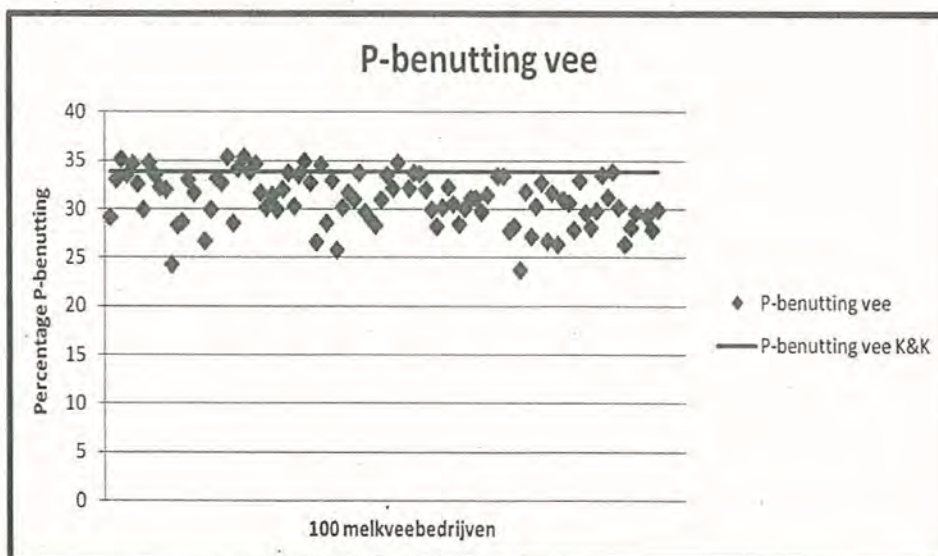
Ministerie van Economische Zaken

Verhoging van de fosfaatefficiëntie van de veestapel op melkveebedrijven

In 2013 is door de zuivelsector aangegeven dat zij zich een maximaal fosfaatproductieplafond in de mest van 84,9 miljoen kg fosfaat heeft opgelegd. Om onder het fosfaatproductieplafond te blijven is in de LTO-federatieraad van 10 juni 2015 besloten om enerzijds de forfaitaire fosfaatproductie in het recente verleden vast te leggen en anderzijds P-efficiëntiedoelstellingen voor alle melkveebedrijven in te stellen. De positie van LTO Nederland is dat er zo snel mogelijk een fosfaatproductieruimte per individueel bedrijf moet worden vastgesteld met referentie in het verleden. Het is de inzet van LTO om daarna maximaal in te zetten op het verhogen van de fosfaatefficiëntie per bedrijf, die er toe moet leiden dat tenminste begin 2017 de fosfaatproductie van de melkveehouderij onder het sectorplafond van 84,9 mln kg is gekomen. Staatssecretaris Dijkema heeft in haar brief van 1 juni aangegeven dat voor EZ invoering van een stelsel van fosfaat, melk –of dierrechten aan de orde is wanneer de sector er niet in slaagt de fosfaatproductie weer onder het niveau van 2002 te brengen. Een dergelijk stelsel kan op z'n vroegst begin 2017 van kracht worden, in de tussentijd is er geen sturing op fosfaatproductie van individuele bedrijven. Daarom moeten individuele bedrijven volgens LTO een taakstelling krijgen die voor de sector en die bedrijven leidt tot ontwikkelruimte en tegelijk de fosfaatproductie verlaagt. Monitoring en borging moet via de Kringloopwijzer verlopen die via de zuivelketen beschikbaar komt middels een geborgde centrale database kringloopwijzer. Mocht bij aanvang van 2017 blijken dat het melkveeplafond is overschreden, dan kunnen op individueel bedrijfsniveau de fosfaatrechten, waarvan de referentie van de fosfaatproductie al is vastgelegd, alsnog worden geactiveerd en gehandhaafd.

Fosfaatbenutting

Dat er op het vlak van veevoeding veel mogelijk is, is al jaren bekend. Onderstaand figuur laat een grote spreiding in P-benutting van de veestapel zien.

Figuur 1. spreiding P-benutting van de veestapel.

In 2010 is reeds een convenant met de veevoersector afgesloten om tot een verlaging van de P-gehalten in het krachtvoer te komen. Een voorgestelde verdere algehele verlaging van de P-gehalten in het mengvoer (juli 2015) biedt nog beperkte mogelijkheden. Daarnaast is een beperking van de P-aanvoer via andere voedermiddelen, zoals natte bijproducten, van belang om tot het noodzakelijk totaaleffect te komen. Het aangevoerde krachtvoer is een belangrijke bron van fosfaat in het rantsoen, gemiddeld ongeveer de helft, maar varieert erg tussen bedrijven.

Van sectorplafond naar bedrijfsdoelstelling

Om tot de gewenste hogere fosfaatefficiëntie te komen is het van belang dat het geen sectordoelstelling blijft, maar dat het een bedrijfsdoelstelling wordt. Als een individuele melkveehouder weet welke fosfaatefficiëntie voor het bedrijf geldt, kan hij of zij als goed ondernemer, zijn of haar passende mogelijkheden kiezen om het doel te bereiken.

Dit kan door een verdere verlaging van het P-gehalte in het krachtvoer, maar het kan ook via de inzet van andere bijproducten, mineralenmengsels, vermindering van de jongveeopfok, verbetering van de voerefficiëntie of wellicht een ander maairegime voor de grasvoederwinning.

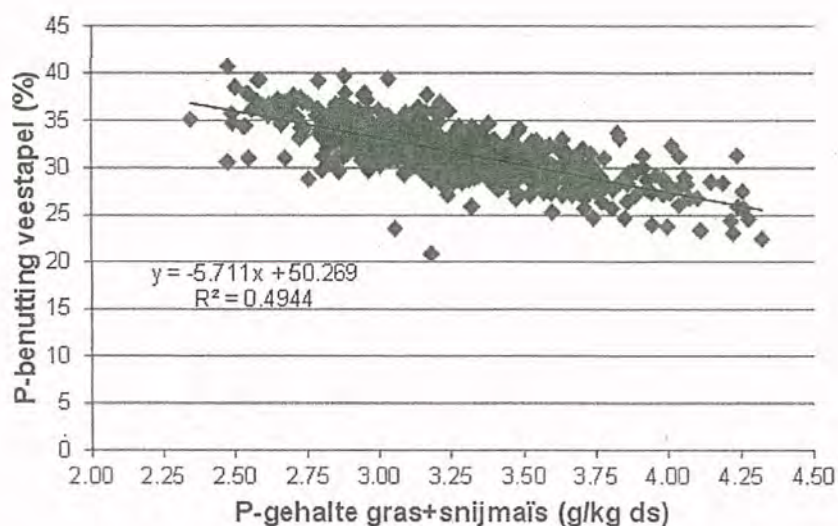
Bedrijfseigen doelstelling als uitdagende norm

Voor het goed kunnen toepassen van een vereiste minimale fosfaatefficiëntie in de veevoeding is het belangrijk dat er niet 1 generieke grens wordt gesteld. Verschillen tussen bedrijven maken dat een minimale fosfaatefficiëntie van bv. 33% voor het ene bedrijf betekent dat er niets hoeft te worden veranderd, terwijl het voor een ander bedrijf een bijna onmogelijk doelstelling kan zijn.

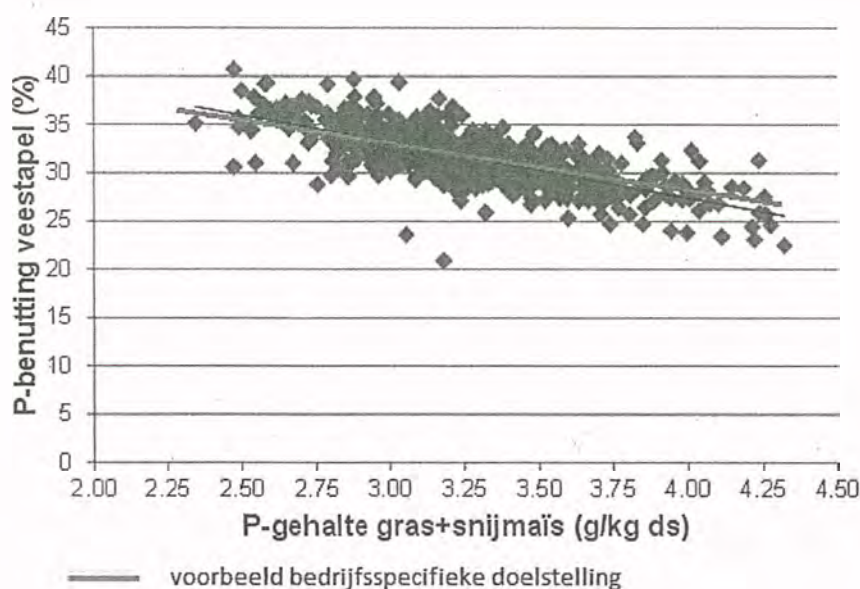
Om als sector te zorgen voor voldoende ontwikkelruimte binnen het gestelde fosfaatplafond is het belangrijk dat alle bedrijven werken aan een verbetering van de fosfaatefficiëntie. Op het ene bedrijf zal meer te winnen zijn dan op een ander bedrijf. De gestelde doelen moeten uitdagend zijn voor bedrijven waar veel te winnen is. Op bedrijven die al niet veel stappen meer kunnen zetten, moet in ieder geval worden aangezet tot behoud van de gerealiseerde efficiëntie. Anderzijds moet er voor bedrijven die te ver zijn doorgeschoten, ruimte zijn om tot een aanvaardbaar niveau terug te zakken.

Factoren die op de bedrijfseigen doelstelling van invloed zijn liggen onder andere op het vlak van grondsoort, maïs/grasverhouding, productieniveau en leeftijdsopbouw van de veestapel.

Om tot een bedrijfsspecifieke doelstelling te komen kunnen de gegevens in de kringloopwijzer worden gebruikt. Een belangrijk gegeven is bijvoorbeeld het P-gehalte in het gebruikte ruwvoer (of de hoeveelheid P per kVEM). In figuur 2 is de sterke relatie tussen de uitgangssituatie in het ruwvoer en de benutting van P door de veestapel weergegeven. Bij gelijke uitgangssituatie in P-gehalte in het ruwvoer, is er nog een flinke spreiding gerealiseerde P-benutting. Deze spreiding biedt veel mogelijkheden voor de ondernemer om aan een goede P-benutting te werken. Het betreft namelijk met name de P-aanvulling via krachtvoerders.

Figuur 2. Relatie tussen het P-gehalte in het ruwvoer en de P-benutting van de veestapel (database kringloopwijzer).

Figuur 3. Voorbeeld van een bedrijfsspecifieke doelstelling voor P-benutting van de veestapel.

Bovenstaand figuur 3 geeft een voorbeeld van een mogelijke bedrijfsspecifieke doelstelling voor de P-benutting. Door de keuze voor een vlakkere lijn dan de voorspeller in figuur 2, heeft de ondernemer naast keuze om enerzijds in de aanvulling met krachtvoerders te sturen. Anderzijds zal het werken aan een verlaging van het P-gehalte in het ruwvoer (door een verschuiving van gras naar maïs, maar ook het oogsten van zwaardere maaisnedes) de ondernemer helpen om de

bedrijfsspecifieke doelstelling te behalen. Door op rantsoenniveau te sturen op fosfaatbenutting, is er voor iedere bedrijfssituatie reductie te behalen.

Om tot een stabiele doelstelling te komen, is het goed om de gegevens van 2 of 3 jaren te gebruiken. Bedrijven die al jaren aan de BEX meedoen, hebben al deze gegevens zelf beschikbaar, andere bedrijven moeten deze cijfers eerst gaan verzamelen. Een startpunt voor de berekening kan een gewogen standaardgemiddelde vanuit het areaal voedergewassen geven.

Efficiëntieplanner

Om tot een bedrijfseigen efficiëntienorm voor fosfor te komen, kan de in figuur 3 voorgestelde bedrijfsspecifieke doelstelling worden gebruikt. De rode lijn heeft de vergelijking:

$$y = -5x + 48,25$$

y = bedrijfsspecifieke doelstelling (%)

x = gewogen P-gehalte uit (vers)gras en snijmaïs in het rantsoen (g/kg ds), zoals berekend in de kringloopwijzer, met een minimum van 2,25 g P/kgs en een maximum van 4,25 g/kg ds

Voor bedrijven met een hoog P-gehalte in het ruwvoer (veel gras) zal de berekende bedrijfsspecifieke P-doelstelling tot een hogere fosfaatproductie per koe leiden dan het forfait. Echter in de praktijk produceren bedrijven in deze omstandigheden vaak nog meer. Daardoor zal er op veel bedrijven toch een besparing op fosfaat worden geboekt. Bij een laag P-gehalte zal de fosfaatproductie per dier lager liggen, toch houden ook deze bedrijven een uitdaging om scherp te blijven ondernemen.

Daarnaast is in de efficiëntieplanner een correctie voor aanwezige latente ruimte in de fosfaatgebruiksnorm/verwerving van extra grond en een wegingsfactor voor weidegang opgenomen. Deze wegingsfactor voor weidegang moet een ondersteuning aan het in stand houden van weidegang stimuleren.

Bedrijfsontwikkeling

Voor het behoud van bedrijfsontwikkelruimte is het van belang dat er spaarzaam met ruimte binnen het fosfaatplafond wordt omgegaan. Voorgesteld wordt om bij groei van de veestapel beperkt extra fosfaatruimte voor het bedrijf toe te staan. Concreet houdt dit in dat bij groei van de veestapel, de efficiëntie van de totale veestapel zal moeten stijgen, om een deel van de groei op te vangen. Voorgesteld wordt om bij een grote groei ten opzichte van de uitgangssituatie, bijvoorbeeld forfaitaire productie in 2013 inzake de melkveewet, de vereiste efficiëntiestijging groter te laten zijn dan bij een kleine toename van de veestapel.

De efficiëntieplanner is in een apart rekenmodel uitgewerkt (toelichting in het overleg).

Voorgestelde aanpak

In afstemming met derde partijen, waaronder veevoersector, zuivel en bedrijfsadviseurs, die bij de ontwikkeling van de kringloopwijzer zijn betrokken, zijn er mogelijkheden om de te hanteren doelstellingen en de wijze waarop deze worden vastgesteld verder te verfijnen. Ook de wijze van toetsing en sanctionering dient verder uit te worden gewerkt.

Indien deze lijn wordt ingezet, kan dat snel naar de brede praktijk worden gecommuniceerd. Vanaf dat moment kunnen veehouders al rekening houden met de ingeslagen weg. Bij de keuze van

rantsoenaanvulling door middel van bijv. bijproducten, wordt de fosfaatefficiëntie voor langere tijd beïnvloed. Later kunnen de concrete doelen worden gecommuniceerd.

In eerdere berekeningen door oa CBS, Wageningen UR en LEI, is al begroot dat een verhoging van 1% de fosfaatefficiëntie van de melkveestapel, een reductie van de fosfaatproductie oplevert van 3 mln kg. In 2013 was de fosfaatproductie forfaitair lager dan 84,9 mln mg, bovendien levert een efficiëntieverbetering een extra verlaging op. Bedrijven die na 2013 gegroeid zijn hebben inmiddels wel meer fosfaat geproduceerd maar gaan dankzij deze aanpak ook een lagere productie van fosfaat realiseren. Op basis van eerdere inschattingen lijkt het op korte termijn weer onderschrijdennvan het sectorplafond daarmee haalbaar. Een en ander kan met praktijkcijfers nader worden onderbouwd.

Fasering:

- Afstemming in overleg EZ en bedrijfsleven en ngo's, hoe wordt aangekeken tegen de voorgestelde efficiëntieslag
 - o Beoordelen voorgestelde normen en progressieve efficiëntiedoel (sectorpartijen)
 - o Criteria voor uitvoering, monitoring en borging (heden t/m 2017)
 - o Doorrekening verwachte opbrengst in fosfaatproductie i.r.t. sectorplafond (84,9 mln)

Van: [redacted]@lto.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 17:24
Aan: [redacted]@natuurenmilieu.nl;
[redacted]@frieslandcampina.com'; [redacted]@nzo.nl';
[redacted]@nmv.nu); [redacted]@najk.nl'; [redacted]
Onderwerp: RE: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij

Hallo [redacted]
Ook vanuit LTO en NZO komt er nog inbreng vanavond.
Ik licht morgen de kringloopwijzer toe

Vriendelijke groet,

Van: [redacted]
Verzonden: 18-6-2015 17:19
Aan: [redacted]@natuurenmilieu.nl'; [redacted]@frieslandcampina.com'; [redacted]@nzo.nl';
[redacted]@nmv.nu); [redacted]@najk.nl'; [redacted]
Onderwerp: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij

Allen,

Hierbij de agenda + stukken voor het overleg van morgen.

Groet,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

[redacted]@minez.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 17:19
Aan: [REDACTED]@natuurenmilieu.nl'; [REDACTED]@frieslandcampina.com';
[REDACTED]@nzo.nl'; [REDACTED]@nmv.nu'; [REDACTED]@najk.nl';
[REDACTED]@lto.nl'
Onderwerp: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen
melkveehouderij
Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Voltooid

Allen,

Hierbij de agenda + stukken voor het overleg van morgen.

Groet,

[REDACTED]
Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

[REDACTED]@minez.nl

Bijlage 1: Agenda + stukken
Bijlage 2: Agenda + stukken
Bijlage 3: Agenda + stukken
Bijlage 4: Agenda + stukken

Overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij

Datum: 19 juni 2015
Tijdstip: 11:00 tot 14:00 uur (incl. lunch)
Locatie: Ministerie van EZ, Bezuidenhoutseweg 73 Den Haag
Vergaderzaal 16 (zaal Biesbosch)
Genodigden: [REDACTED] (SNM), [REDACTED] (LTO),
[REDACTED] (NZO), [REDACTED] (NMV), [REDACTED]
(NAJK).

Agenda

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen
4. Bespreking notities Stichting Natuur & Milieu (bijlagen 1 en 2)
5. Bespreking notitie ministerie van EZ (bijlage 3; opgesteld op basis van de uitkomst van het overleg van 16 juni jongstleden)
6. Besprekpunten zoals overeengekomen in het overleg van 16 juni jongstleden:
 - Hoe om te gaan in schommelingen in kengetallen die de ondernemer niet of beperkt kan sturen (bijvoorbeeld ruwvoeropbrengsten)?
 - Einddatum stelsel: wat als de grondslag voor een stelsel van productiebeperkende maatregelen wegvalt?
 - Hoe robuust is de Kringloopwijzer en hoe kan deze privaats worden geborgd?
7. Afspraken over vervolg
8. Rondvraag
9. Sluiting

= Productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij =

1. Inleiding

- Basis wordt gevormd door de brief van de staatssecretaris van EZ van 1 juni (33 979, nr. 96):
- Tweede prognose CBS op basis van definitieve dieraantallen en voorlopige voercijfers 2014 bedraagt 172,3 miljoen kilogram fosfaat;
- Definitieve cijfers volgen dit najaar. Verwachting CBS is dat deze maximaal +/- 1 mln. kg. zullen afwijken van tweede prognose;
- Het fosfaatproductieplafond bedraagt 172,9 mln. kg.;
- Het door de zuivelsector aan zichzelf opgelegde sectorplafond van 84,9 mln. kg. is in 2014 met 1,2 mln. kg. overschreden.
- Het CBS heeft een prognose gegeven voor 2015 op basis van de ontwikkeling van het aantal stuks jongvee. Een overschrijding van het mestproductieplafond is zeer waarschijnlijk;
- In dat geval voldoet Nederland niet langer aan de voorwaarde die door de Europese Commissie aan de derogatie is verbonden;
- De staatssecretaris van EZ heeft meermaals aangekondigd dat zij in dat geval zal ingrijpen;
- De aangenomen motie-Dik-Faber c.s. (33 979, nr. 95) roept de regering op reële varianten voor dierrechten te verkennen;
- De staatssecretaris van EZ heeft de Tweede Kamer toegezegd nog voor het zomerreces een brief te sturen waarin de volgende varianten nader worden uitgewerkt:
 1. Dierrechten;
 2. Fosfaatrechten;
 3. Rechten op basis van melkproductie per dier of bedrijf.
- Brief moet daarnaast (op hoofdlijnen) een uiteenzetting bevatten van de wijze waarop het in te voeren stelsel van productiebegrenzende maatregelen gaat werken;
- Daarnaast moet de brief duidelijk maken welke maatregelen genomen zullen worden om niet alleen de productie in de melkveehouderij te bevrozen, maar ook hoe deze weer onder het mestproductieplafond te krijgen.

2. Juridische randvoorwaarden

- Voor het stelsel moet een juridisch houdbaar referentiejaar of een peildatum worden gekozen. Streven moet zijn knel- en hardheidsgevallen te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken;
- Het is mogelijk om in de wet vast te leggen dat rechten kunnen worden afgeroomd (generiek, bij overdracht of gekoppeld aan wettelijk vastgelegde criteria). Het principe is bekend uit het stelsel van varkens- en pluimveerechten en kan hier worden ingezet om de fosfaatproductie onder het sectorplafond te brengen als dat nodig is.
- Het lijkt verstandig om direct een einddatum op te nemen waarop het stelsel voor melkveehouderij weer vervalst. Op basis daarvan kunnen rechten, quota e.d., die kwalificeren als een bedrijfsmiddel, fiscaal worden afgeschreven.

3. Varianten productiebegrenzende maatregelen

3.1 Uitgangspunten

Hierover is nog niet gesproken, maar er moeten uitgangspunten worden bepaald die in principe losstaan van de invulling van het stelsel.

1. Welke diercategorieën vallen onder het nieuwe stelsel?
Bijvoorbeeld: melk- en kalfkoeien, jongvee jonger dan 1 jaar en jongvee ouder dan 1 jaar. Hiermee wordt aangesloten bij de diercategorieën die onder de werking van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij vallen;
2. Zijn rechten vrij of onder voorwaarden verhandelbaar?
3. Wat is de samenhang met andere stelsels?
Bijvoorbeeld: Een stelsel van productiebegrenzende maatregelen vervangt niet het per 1 januari

van dit jaar van kracht geworden stelsel verantwoorde groei melkveehouderij en ook niet de per 1 januari 2016 in te voeren AMvB dan wel Wet grondgebonden groei melkveehouderij.

4. Wordt aangesloten bij de concentratiegebieden Zuid en Oost zoals we deze kennen uit het stelsel van varkens- en pluimveerechten?

3.2 Varianten op basis van wijze van toekenning en verantwoording

In de recente brief aan de Tweede Kamer is een drietal varianten voor dierrechten benoemd:

1. Dierrechten;
2. Fosfaatrechten;
3. Rechten op basis van melkproductie per koe of bedrijf (melkrechten);

In het overleg dinsdag 16 juni jongstleden zijn de volgende opties aan de orde geweest.

	Toekenning op basis van	Verantwoording door ondernemer
Dierrechten	Forfaitaire fosfaatexcretie	Forfaitaire fosfaatexcretie
Fosfaatrechten variant A	Forfaitaire fosfaatexcretie	Forfaitaire fosfaatexcretie met mogelijkheid voor verfijnde verantwoording in het kader van vrije bewijsleer (Kringloopwijzer)
Fosfaatrechten variant B	Forfaitaire fosfaatexcretie	Verfijnd.(wettelijk verplicht)
Melkrechten	Melkproductie (per koe of bedrijf)	Melkproductie (per koe of bedrijf)

Tabel 1: Varianten van productiebegrenzende maatregelen in de melkveehouderij.

3.3 Dierrechten

De voordelen van een stelsel van melkveerechten gebaseerd op de bestaande gedifferentieerde excretieforfaits zijn:

1. Toekennen van melkveerechten kan plaatsvinden op basis van het (gemiddeld in een kalenderjaar aanwezige) stuks melkvee en de gemiddelde melkproductie per koe. Deze gegevens zijn beschikbaar bij RVO.nl en zijn daardoor kenbaar en verifieerbaar voor zowel de ondernemer als de overheid.
Er moet nog wel een besluit worden genomen over het gebruiken van jaargemiddelden uit I&R of een momentopname zoals de metelling.
2. Toekenning en verantwoording op basis van forfaits levert naar verwachting slechts een beperkt aantal knelgevallen op. De regels zijn eenvoudig en eenduidig toe te passen en er zal daarmee voor maar een beperkt aantal ondernemers een grond zijn om bezwaar en beroep aan te tekenen tegen de toekenning van het aantal melkveerechten;
3. Extensieve bedrijven met een (relatief) lage melkproductie per koe hoeven (in theorie) minder te investeren in melkvee-eenheden dan bedrijven met een hoge melkproductie per koe;
4. Ondernemers weten aan het begin van het jaar vrij nauwkeurig hoeveel stuks melkvee zij dat kalenderjaar mogen houden. Fluctuaties die het gevolg zijn van variabelen (bijvoorbeeld ruwvoeropbrengst) spelen immers geen rol.
5. De uitvoering en handhaving zijn eenvoudig vanwege het beperkte aantal variabelen en het feit dat het aantal melk- en kalfkoeien op een bedrijf makkelijk is te controleren, zowel fysiek (tellen van het aantal aanwezige dieren) als administratief (I&R en op basis van melkleveranties).

De nadelen zijn:

1. Het stelsel lokt een prikkel uit om te sturen op een hoge melkproductie per koe en dientengevolge een hoge P-productie. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor diergezondheid en -welzijn. Melkkoeien zullen mogelijk sneller vervangen worden;

2. Effectief sturen op een hogere productie per koe is vooral succesvol bij volledig opstallen. Weidegang zal onder druk komen te staan;
3. Het stelsel geeft geen prikkel om deel te nemen aan het voerspoor. Immers, winst die geboekt wordt met het voerspoor vertaalt zich niet naar het recht om meer dieren te houden;
4. Met een forfaitair stelsel is niet gegarandeerd dat het fosfaatproductieplafond niet wordt overschreden.

3.4 Fosfaatrechten (varianten A en B)

De voordelen van een stelsel gebaseerd op feitelijke fosfaatexcretie zijn:

1. Toekennen van melkveerechten kan plaatsvinden op basis van bij RVO bekende gegevens (zie ook voordeel 1 in paragraaf 3.3);
2. Toekenning op basis van forfaits levert naar verwachting slechts een beperkt aantal knelgevallen op (zie ook voordeel 2 in paragraaf 3.3);
3. Ondernemers worden gestimuleerd actief te sturen op fosfaat. Effectieve maatregelen worden beloond met het recht om extra stuks melkvee te houden;
4. Het stelsel zal op veel minder weerstand stuiten in de sector. Ondernemers zullen, meer dan bij een volledig forfaitair stelsel, het gevoel hebben dat ze op hun werkelijke prestaties worden afgerekend;
5. Het stelsel stuurt meer direct op het fosfaatproductieplafond dan dierrechten.

Aandachtspunt is of private borging van de Kringloopwijzer mogelijk is en zo ja of dit tijdig is te realiseren.

Een rechtenstelsel waarbij ondernemers op basis van de feitelijke fosfaatproductie van hun melkvee kunnen aantonen dat zij meer melkvee mogen houden betekent sectorbreed dat de feitelijke fosfaatproductie opgetrokken kan worden tot de forfaitair vastgestelde productie.

De cijfers die recent door CBS zijn gepubliceerd zijn gebaseerd op het werkelijk aantal gehouden dieren en de door de Werkgroep Uniformering Mestcijfers (WUM) vastgestelde werkelijke gehalten in het ruw- en krachtvoer. Op basis van die gegevens komt het CBS tot een fosfaatexcretie door melkvee van 86,1 mln. kg. over het jaar 2014. EZ heeft aan het CBS gevraagd om op basis van het werkelijk aantal gehouden stuks melkvee in 2014 en de wettelijke forfaits zoals deze per 1 januari 2015 van kracht zijn geworden te berekenen hoeveel 'lucht' er potentieel in het stelsel komt (tabel 2).

Rundvee voor de melkveehouderij	NW	ZO	NL
Forfaitaire excretie (normen 1-1-2015)	34,04	50,71	84,75
Tweede CBS prognose over 2014	38,03	48,02	86,05
Vershil	-3,99	2,69	-1,30

Tabel 2: Verschil tussen berekening fosfaatproductie op basis van werkelijk aantal dieren en voorlopige voercijfers (tweede prognose CBS) en op basis van de wettelijke forfaits (in mln. kg.).

De werkelijke fosfaatexcretie lag in 2014 hoger dan de forfaitaire excretie. Dit is zeer waarschijnlijk te wijten aan de hoger dan gemiddelde ruwvoeropbrengsten in 2014. Bij een gemiddelde ruwvoeropbrengst zal de werkelijke fosfaatproductie landelijk waarschijnlijk net iets onder de forfaitaire productie liggen. Opvallend is wel dat de feitelijke productie in Noord- en West-Nederland hoger ligt dan de forfaitaire. In Zuid- en Oost-Nederland is dit precies omgekeerd. Verklaring hiervoor kan zijn dat in Zuid- en Oost-Nederland relatief veel intensieve boeren zitten die actiever sturen op de fosfaatinput om hun fosfaatoverschot te reduceren. In Noord- en West-Nederland zitten relatief veel grondgebonden boeren waarvoor de noodzaak om te sturen op fosfaatexcretie minder urgent is.

Een stelsel gebaseerd op een verantwoording op basis van feitelijke excreties kent op hoofdlijnen twee uitvoeringsmodaliteiten.

Variant A: Vrije bewijsleer

De nadelen van een bedrijfsspecifieke verantwoording in het kader van vrije bewijsleer zijn:

1. Het vraagt veel van de wetenschappelijke onderbouwing en de borging van de Kringloopwijzer;
2. Verhoogde fraudedruk vanwege het grote belang voor individuele ondernemers. Ondernemers die aan kunnen tonen dat de excretie op hun bedrijf lager is dan het voor hun melkvee geldende forfait kunnen voor zichzelf ruimte verdienen om meer koeien te houden;
3. Bedrijven die nog over voldoende grond beschikken om hun eigen mest te plaatsen voelen minder de noodzaak om scherp te sturen op fosfaatexcretie, wat ten koste kan gaan van de sturing op het nationale en sectorale fosfaatproductieplafond;
4. Uitvoeringstechnisch beduidend intensiever dan een verantwoording op basis van forfaits.

Variant B: Verplicht bedrijfsspecifieke verantwoording

Voordeel van een verplichte verantwoording op basis van werkelijke excretie is dat gericht gestuurd kan worden op het nationale en sectorale fosfaatproductieplafond. Nadelen zijn:

1. Zie nadeel 1 bij variant A;
2. Zie nadeel 2 bij variant A;
3. Complexe regelgeving. De wetgever wordt verantwoordelijk voor de juistheid van de rekensystematiek in de Kringloopwijzer. Daarnaast zal de wetgever, in de vorm van normen en protocollen, de rekensystematiek en de juiste wijze van vaststelling van kengetallen (bijvoorbeeld ruwvoeropbrengsten) in wetgeving moeten vastleggen;
4. De uitvoering en handhaving zijn complex, arbeidsintensief en duur. De Meststoffenwet kent op een aantal onderdelen dergelijke complexe middelvoorschriften, zoals bij het wegen, bemonsteren en analyseren van vrachten dierlijke mest en bij de vaststelling van de fosfaatklasse van landbouwbodems;

4.5 Maximale melkproductie per koe of bedrijf (melkrechten)

Voordelen van een stelsel gebaseerd op een maximale melkproductie per koe of bedrijf zijn:

1. Ondernemers hebben van 1984 tot 1 april 2015 te maken gehad met de melkquotering en zijn sturing op melkproductie dus gewend;
2. De uitvoering en handhaving is relatief eenvoudig (robuust) aangezien de structuren en systemen die hiervoor onder de Europese melkquotering gehanteerd werden nog grotendeels bestaan. De zuivelindustrie dient nog steeds gegevens over melklevering (inclusief vet- en ureumgehalte) te registreren en te melden aan RVO.nl, behoudens een relatief kleine groep ondernemers die geen of niet alle melk levert aan een verwerker.

Een dergelijk stelsel kent de volgende nadelen:

1. Doel van een stelsel van productiebegrenzende maatregelen is te borgen dat de fosfaatproductie in de melkveehouderij onder het sectorplafond en de nationale productie onder het nationale plafond komt. Een stelsel van melkrechten stuurt niet op fosfaat, maar op melkproductie;
2. Er is geen prikkel om te sturen op P-efficiency omdat het verlagen van de gemiddelde excretie per koe geen extra productieruimte (extra melkkoeien, extra melkproductie) oplevert. Groei kan uitsluitend door melkrechten te verwerven.

Stichting Natuur & Milieu

Postbus 1578
3500 BN UTRECHTPostbus 354 3500 AJ Utrecht
Maliesingel 20 3581 BE Utrecht
Telefoon [redacted]
Fax [redacted]
Email info@wijnstael.nl
www.wijnstael.nl

Utrecht, 7 november 2014

advocaat : [redacted]
doorkiesnr. : [redacted]
e-mail : [redacted]@wijnstael.nl
dossier : 52126 sn/sn (14-00117325)
Inzake : Natuur & Milieu/Advies Meststoffenwet

Geachte mevrouw,

Bij e-mailbericht van 4 november 2014 heeft u mij gevraagd om uw organisatie te adviseren over het volgende.

Bij de Tweede Kamer is een wetsvoorstel in behandeling dat strekt tot wijziging van de Meststoffenwet, in verband met het vervallen van de Europese melkquota met ingang van 1 april 2015 (Kamerstukken TK, 2013-2014, 33 979, nr. 2). Het wetsvoorstel beoogt regels te stellen aan de productie van meststoffen door melkvee, teneinde na deze datum een verantwoorde groei van de melkveehouderij te bewerkstelligen.

Natuur & Milieu stelt zich op het standpunt dat de wet aldus zou moeten worden gewijzigd, dat

- een bedrijf bovenop de gebruiksruimte maximaal 40 kg fosfaat per hectare mag produceren;
- het desbetreffende bedrijf deze 40 kg fosfaat verplicht moet verwerken,

waarbij twee varianten denkbaar worden geacht:

- (1) het bedrijf mag slechts uitbreiden indien het de mest op eigen land kwijt kan, dan wel op land van een ander bedrijf gelegen binnen een straal van 20 km,

Rabobank 12.51.83.860 ten name van Stichting Dergengelden Wijn & Stael.

Wijn & Stael Advocaten N.V. is statutair gevestigd te Utrecht en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30217818. Samenwerkend met Schuermans & Schuermans te Turnhout (België).

Op alle opdrachten die door ons kantoor worden aanvaard zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze staan op de achterzijde van deze brief.

All instructions accepted and carried out by our firm are subject to our General Terms and Conditions. These terms are printed on the reverse side of this letter.

blad : 2
datum : 7 november 2014
aan : [REDACTED]

of

- (2) het bedrijf mag slechts uitbreiden indien het minimaal de helft van de extra mest op eigen grond kwijt kan en de andere helft verwerkt, met dien verstande dat voor kleine bedrijven (dat wil zeggen: tot een omvang van 70 stuks melkvee) die hun fosfaatruimte hebben opgevuld geldt dat zij de mest helemaal mogen verwerken.

Uw vraag aan mij luidt of het in de Meststoffenwet opnemen van een dergelijke regeling juridisch houdbaar is. Deze vraag is ingegeven door het feit dat het Ministerie van EZ twijfels over de juridische houdbaarheid lijkt te hebben, mogelijk ingegeven door de ervaringen die de afgelopen tijd zijn opgedaan rond het voorgenomen verbod op de nertsenhoudery.

Op 5 november jl. heeft de heer [REDACTED] van uw organisatie de achtergrond van de vraag telefonisch aan mij toegelicht. Hij heeft mij toen verteld dat met twijfels over de juridische houdbaarheid met name wordt gedoeld op het risico dat de voorgenomen bepaling een toets door de rechter niet zou kunnen doorstaan.

Ik heb met de heer [REDACTED] afgesproken dat ik u vandaag zou voorzien van een kort advies, bij wijze van *quick scan*. Dit betekent dat ik hierna mijn visie op de gestelde vraag geef, zonder dat ik voorafgaand uitgebreide studie heb gemaakt van relevante wetgeving, rechtspraak en literatuur. Voor dit moment was een *quick scan* voldoende.

De beantwoording van uw vraag

Om te beginnen is het van belang om op te merken dat de Meststoffenwet een zogenoemde 'formele' wet is; het gaat immers om een wet waarvan de tekst is vastgesteld door samenwerking tussen regering, Tweede Kamer en Eerste Kamer. Een Nederlandse rechter is – anders dan bijvoorbeeld een Duitse rechter – slechts bevoegd om formele wetten te toetsen aan Internationale verdragen. Wij kennen in ons land geen rechterlijke toetsing van formele wetten aan bijvoorbeeld de Grondwet.

Dat betekent dus dat een bepaling als door uw organisatie beoogd alleen dan een rechterlijke toets niet zou kunnen doorstaan, indien deze strijdig is met enige bepaling in een internationaal verdrag.

blad : 3
datum : 7 november 2014
aan :

De belangrijkste verdragsbepaling waaraan in dit geval gedacht zou kunnen worden is art. 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Deze bepaling speelt een belangrijke rol in de discussie over het door u bedoelde verbod van de nertsenhoudery, en bijvoorbeeld ook in het kader van de rechtspraak over de herstructurering van de varkenshoudery. De tekst van het artikel luidt als volgt:

Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom. Aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht.

De voorgaande bepalingen tasten echter op geen enkele wijze het recht aan, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang of om betaling van belastingen of andere heffingen of boeten te verzekeren.

In de praktijk wordt vooral geprocedeerd naar aanleiding van de eerste volzin (zo ook in de zaken rond de herstructurering van de varkenshoudery en het verbod op de nertsenhoudery). Daar gaat het om het ontnemen van eigendom. De bepaling is in ons land uitgewerkt in de Onteigeningswet. Kort gezegd komt de regeling er op neer dat onteigening slechts mag plaatsvinden in het algemeen belang, en onder de voorwaarde dat degene die zijn eigendom verliest volledig schadeloos wordt gesteld.

In het geval van de door uw organisatie boogde bepaling is van ontneming van eigendom geen sprake. Van toepassing is de tweede volzin, die betrekking heeft op het reguleren van de vrijheid om van eigendom gebruik te maken. De door uw organisatie beoogde bepaling heeft de bedoeling om regels te stellen aan de vrijheid van een melkveehouder om zijn eigendom te gebruiken (lees: zijn bedrijf te exploiteren).

Zoals ook al uit de tekst van de tweede volzin blijkt, hebben staten een ruime beleidsvrijheid bij het reguleren van het gebruik van eigendom. De rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg is hiermee in overeenstemming. Het hof spreekt in dit verband over *a wide margin of appreciation*.

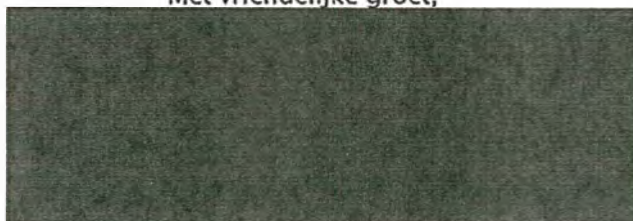
blad : 4
datum : 7 november 2014
aan

Conclusie:

Het voorgaande betekent dat de beslissing van de ('formele') wetgever om al of niet regels te stellen met betrekking tot de omvang van de mestproductie van melkveehouderijen, en te bepalen welke restricties daarbij dan aan melkveehouders worden opgelegd, vooral van politieke aard is. Het is een beslissing bij het nemen waarvan de wetgever een ruime beleidsvrijheid heeft. Als een dergelijke beslissing is genomen en de desbetreffende bepaling deel van de formele wet uitmaakt, is de kans dat de rechter deze vervolgens onverbindend verklaart zeer gering.

Indien daar behoefte aan mocht bestaan, ben ik graag bereid deze *quick scan* nader uit te werken en te onderbouwen.

Met vriendelijke groet,

Kader voor het economisch, maatschappelijk en milieutechnisch verantwoord toekennen van fosfaatruimte

Natuur& Milieu

16 juni 2015

Voorkeur

- 1) Invoeren dierrechten voor koeien. Eenvoudig, snel, fraudebestendig, duidelijk voor boeren en maatschappij.

Als er fosfaatrechten op bedrijfsniveau worden ingevoerd, dan alleen onder de volgende voorwaarden:

- 2) Alleen invoeren fosfaatrechten per bedrijf wanneer:
 - a. Fosfaatrechten op bedrijfsniveau forfaitair worden toegekend. Berekend door aantal koeien maal forfaitaire norm van fosfaatexcretie per koe;
 - b. De fosfaatrechten alleen forfaitair verhandeld worden;
 - c. Het stelsel blijft minstens de komende twee jaar (2016-2017) forfaitair;
 - d. Na twee jaar bewezen functioneren van de "Kringloopwijzer" kan deze op bedrijfsniveau ingezet worden om efficiëntie op bedrijfsniveau te belonen. Het systeem is wettelijk geregeld en wordt geborgd dmv een accountantsverklaring en controle door de nvwa. Het sanctiemiddel is helder: 1 koe teveel is 2 koeien inleveren. Rechten worden dus afgepakt;
 - e. Bedrijven die niet aan weidegang doen, komen niet in aanmerking voor bedrijfsspecifieke bepaling van excretie. Voor die bedrijven blijft de afrekening forfaitair;
 - f. De kringloopwijzer gaat uit van kringlooplandbouw. Duurzaamheidsprestaties van extensieve bedrijven worden beloond. Zogenaamde duurzaamheidsprestaties van intensieve bedrijven, die voer op maat inkopen, worden niet beloond.
 - g. Ook met het systeem van kringloopwijzer blijven rechten bij overdracht forfaitair. 4000 kg blijft 4000 kg;

De volgende uitgangspunten gelden voor zowel koeienrechten als fosfaatrechten

- 1) Wet is nodig om fosfaatplafond van de melkveehouderijsector niet te overstijgen / terug te dringen.
- 2) De grens wordt vastgesteld op het melkveefosfaatplafond, 84,9 miljoen kg fosfaat per jaar. Op basis daarvan worden fosfaatrechten uitgedeeld aan melkveehouders;
- 3) Grondgebonden boeren (weidegang, veel eigen gras/voer in rantsoen, lange levensduur koeien, ...) worden bij voorkeur bevoordeeld ten opzichte van intensief werkende, niet grondgebonden boeren, maar in ieder geval niet benadeeld;
- 4) Rechten worden forfaitair om niet toegekend;
- 5) Juridisch gaat de status-quo in op het moment van bekendmaking;
- 6) Direct daarna - of ingaande eerstvolgende boekjaar - worden rechten afgeroomd.
 - a. Grondgebonden bedrijven leveren 0% in (nu 40% van de bedrijven);
 - b. Bedrijven met een fosfaatoverschot van 0 tot 20 kg per hectare leveren 1% in;
 - c. Bedrijven met een fosfaatoverschot van 20 tot 50 kg per hectare leveren 5% in;
 - d. Bedrijven met een fosfaatoverschot boven de 50 kg per hectare leveren 10% in (25% van de bedrijven);
 - e. Percentage afroming op basis van werkelijk fosfaatoverschot melkveefosfaatplafond. Waarbij geldt: percentage voor overschotbedrijven plus 50 is twee keer zo groot als overschot tussen 0 en 50.
- 7) Juridisch is bovenstaande zondermeer mogelijk. Omdat de overheid beperkingen kan opleggen aan bestaande melkveehouderijen. Zie bijlage en zie tekstblokje onderaan.

- 8) Schotten tussen sectoren blijven minimaal tot 2017; En worden pas afgeschaft als er een masterplan ligt waar sector en maatschappelijke organisaties overeenstemming over hebben bereikt.
- 9) Bij overdracht wordt 10 procent van de rechten afgeroomd als bedrijven niet grondgebonden zijn. Om de excessieve groei van de afgelopen jaren terug te brengen;

Juridische mogelijkheid, uit bijgesloten nota:

Het voorgaande betekent dat de beslissing van de ('formele') wetgever om al of niet regels te stellen met betrekking tot de omvang van de mestproductie van melkveehouderijen, en te bepalen welke restricties daarbij dan aan melkveehouders worden opgelegd, vooral van politieke aard is. Het is een beslissing bij het nemen waarvan de wetgever een ruime beleidsvrijheid heeft. Als een dergelijke beslissing is genomen en de desbetreffende bepaling deel van de formele wet uitmaakt, is de kans dat de rechter deze vervolgens onverbindend verklaart zeer gering.

Van: [redacted]@nzo.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 22:11
Aan: [redacted]@nmv. nu';
Onderwerp: RE: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij
Bijlagen: Borging Kringloopwijzer-w.pdf

Hallo, Allen

Hierbij notitie over raamwerk borging Kringloopwijzer. [redacted] zal deze tijdens de vergadering nader toelichten

Gaarne deze notitie niet verder verspreiden dan diegene die in de mailwisseling staan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
 Duurzame Melkproductie

nederlandse zuivel organisatie

[redacted]
 [redacted]@nzo.nl
 Postbus 93044, 2509 AA Den Haag
 Benoordenhoutseweg 46 2596 AA Den Haag
www.nzo.nl

Van: [redacted] [mailto:[redacted]]@lto.nl]
Verzonden: donderdag 18 juni 2015 8:47
Aan: [redacted]@nmv. nu';
Onderwerp: Re: Agenda + stukken tweede overleg productiebegrenzende maatregelen melkveehouderij

Hallo allemaal,
 Sorry alvast voor het feit dat ik jullie nog in de avond bestook met inbreng. Vanuit NZO & LTO straks ook nog meer info over de Kringloopwijzer zoals dinsdag afgesproken.
 Hierbij de inbreng van LTO Nederland, een verdieping van het afgelopen week ingebrachte standpunt over efficiëntie. Ook dit licht ik morgen nader toe.

Met vriendelijk groet,

[redacted]
 Beleidsadviseur Mest & Milieu Veehouderij

[redacted]
[redacted]@ltonoord.nl

LinkedIn in/ [redacted]

Twitter @ [redacted]

LTO Noord
ondernemen doe je samen

[redacted] • info@ltonoord.nl • www.ltonoord.nl • Twitter @LTONoord • Facebook LTONoord

Van: [redacted]

Verzonden: donderdag 18 juni 2015 17:19

Aan: [redacted]@nmv.
nu' [redacted]

Allen,

Hierbij de agenda + stukken voor het overleg van morgen.

Groet,

[redacted]
coördinerend beleidsmedewerker programma mest

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-Generaal Agro & Natuur
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

[redacted]@minez.nl
[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

VERTROUWELIJK**KringLoopWijzer gegevens ten behoeve van bedrijfsspecifieke bewijslast**

Het berekenen van kengetallen zoals bedrijfsspecifieke fosfaatproductie gebeurt op een wetenschappelijk verantwoorde, transparante en controleerbare manier.

De rekenregels worden voornamelijk gevoed met data die bij leveranciers, afnemers en andere relaties van het melkveebedrijf digitaal zijn vastgelegd. Samengebracht in één database kunnen ze zonder tussenkomst van de veehouder worden ingelezen in het instrument 'de KringloopWijzer'. Dit beperkt de administratieve lasten en voorkomt fouten.

De door de KringloopWijzer geproduceerde kengetallen worden vergeleken met forfaitaire normwaarden. De Kringloopwijzer is een uitbouw van BEX, een rekenprogramma dat door de meerderheid van de veehouders nu al wordt gebruikt. BEX (BedrijfsEigenExcretie) brengt de excretie van de veestapel in beeld. Als de N- of P2O5-excretie lager is dan de generieke norm accepteert de overheid deze bedrijfsspecifieke uitkomst voor de verantwoording van de mestproductie. Door tegelijk een aantal dwarsverbanden, waaronder de Bedrijfs Eigen Fosfaatsnorm (BEP) ook te berekenen, valt te controleren of de BEX-berekening juist is.

Voor de KringLoopWijzer is een controleprotocol opgesteld. Tevens zijn een aantal controlereeksen ingebouwd. Uitgangspunten controleprotocol:

- KringloopWijzer moet opgenomen zijn in centrale database van ZuivelNL
- Melkveehouder verleent alle machtigingen voor aanleveren invoergegevens
- Indien melkveehouder verzoekt om bedrijfsspecifieke fosfaatproductie aan te tonen, dan verleent betrokkene aan CI, NVWA en beheerder van de Centrale Database toegang tot zijn gegevens van de Kringloopwijzer in de Centrale Database.

Afgedekte invoergegevens in Kringloopwijzer:

RVO

- Aantal dieren, mutaties vee;
- Krachtvoer, enkelvoudig (droog/nat);
- Mestafzet;
- Kunstmest;
- Oppervlaktes, gewassen en fosfaattoestanden,
- Capaciteit mestopslag.

Zuivelindustrie

- Afgeleverde melk

Eigen opgave

- Begin en eindvoorraden,
- Staltype
- Melk voor kalveren
- Beweiden, stalvoeren, summerfeeding

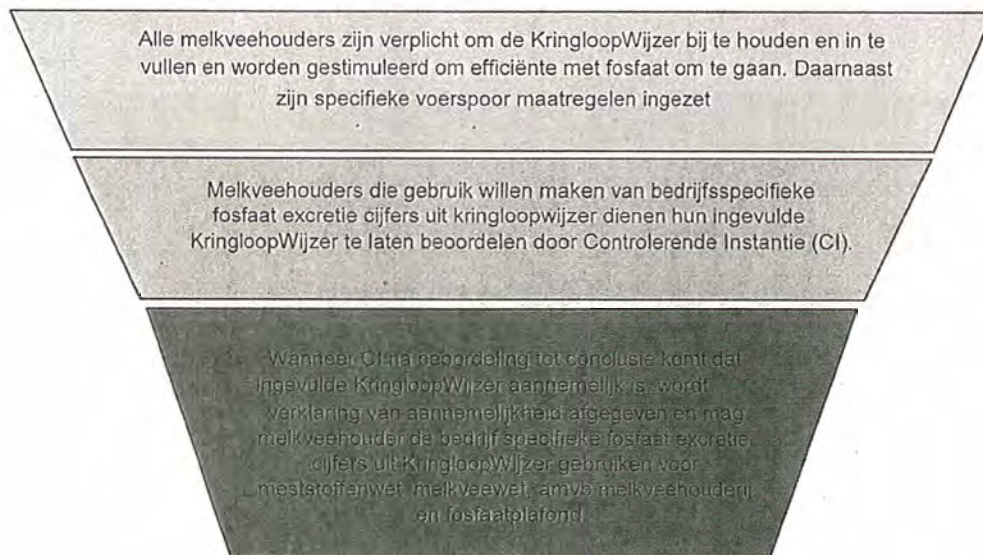
De input voor de Centrale Database is grotendeels rechtstreeks afkomstig van externe bronnen met harde datakoppeling.

Borging KringloopWijzer

De KringloopWijzer geeft inzicht in de mineralenstromen van een melkveebedrijf. Het is enerzijds een management-instrument om de mineralenefficiëntie te verbeteren. Anderzijds kan het ook gebruikt worden door een veehouder om derden inzicht te geven in de werkelijke dierexcretie en gewasopbrengst en daarmee de bedrijfsefficiëntie van N, P en C. Deze werkelijke dier excretie, gewas opbrengst of bedrijfsefficiëntie kan de sector gebruiken ter invulling van een fosfaatsysteem waarbij fosfaatefficiëntie een centrale rol speelt. Zodra de melkveehouder in plaats van de forfaitaire cijfers de werkelijke cijfers wil gebruiken krijgt het management instrument direct een andere werking en doelstelling. Borging is dan extra van belang. De beschreven systematiek kent zijn grondslag in onderbouwing van de BEP pilot, maar kent een extra aantal borgpunten.

Uitgangspunt en kader

De KringloopWijzer wordt ingevuld door alle melkveehouders, vanaf 1 januari 2016 zijn ze daartoe verplicht via de leveringsvoorwaarden van de zuivelonderneming. Een deel van de melkveehouders zal de uitkomsten willen gebruiken voor bedrijfsspecifieke fosfaatproductie. Alleen zij hebben een aanvullende verklaring van aannemelijkheid nodig. De borging van de KringloopWijzer is gebaseerd op het principe van "maximale aannemelijkheid en harde borging waar dit noodzakelijk is".

Uitgangspunt is de beoordeling van ingevulde KringloopWijzers van 3 jaar of gelijkwaardige alternatieven zoals BEX/BEP door controlerende instantie, ten einde begin- en eindvoorraden zo goed mogelijk te borgen. Zolang de Kringloopwijzer of gelijkwaardige alternatief niet over 3 jaar is ingevuld dient er verscherpte controle op de begin- en eindvoorraden te zijn.

**Invoer controle
KringLoopwijzer**

- A. Check op invoer gegevens middels grenswaarden
- B. Cijfers van 1 jaar compleet. In de basis wordt al gecontroleerd of de gegevens compleet zijn.
- C. Alle machtigingen verleend om alle brongegevens te kunnen koppelen.
- D. Centrale Database
- E. ICT toets op volledigheid en waarschijnlijkheid.
- F. Bijhouden mutaties in data

**CI beoordeelt
Kringloopwijzer**

- A. Complete cijfers 3 jaar of gelijkwaardig vormen basis
- B. Indien deze niet aanwezig is extra check op voorraden
- C. Toetsing door CI op grenswaarden en kruisverbanden in Kringloopwijzer
- D. Eventuele extra gegevens
- E. Eventuele financiële gegevens

**Toezicht op CI door
onafhankelijke instantie**

- A. Toetsing CI op navolging van werkinstructie
- B. Steekproef in x% van afgegeven verklaring van aannemelijkheid
- C. Toetsing CI op onregelmatigheden
- D. Sanctiebeleid wat kan leiden tot schrappen uit lijst van CI organisaties
- E. Accreditatie van CI's

Verklaring van aannemelijkheid wordt na beoordeling afgegeven door CI

Borging gebruik bedrijfsspecifieke waarde middels volledigheid- en aannemelijkheidstoets op verzoek van melkveehouder. Na afgifte verklaring van aannemelijkheid mag bedrijfsspecifieke waarde worden gebruikt.

Database Kringloopwijzer ingevuld door alle melkveehouders. Met alleen invullen van Kringloopwijzer mag geen bedrijfsspecifieke waarde worden gebruikt.

Indien gewent kan binnen de KringloopWijzer worden gewerkt met blokwaarden als sturingsinstrument waarbinnen bijvoorbeeld excretie zich moet bevinden. Hiermee wordt het te behalen voordeel begrensd

De reguliere controle van de NVWA blijft van kracht waarbij rechtstreeks toegang tot de Centrale Database mogelijk is en inzicht in afgegeven verklaringen en dossier.